

20 METŲ PO RUGSĖJO 11-OSIOS TERORO ATAKŲ

Niujorke rugsėjo 11 d. sustiprinto saugumo sąlygomis prasidėjo iškilminga ceremonija, skirta pažymėti Rugsėjo 11-osios atakų prieš JAV 20-ąsias metines.

Minėjimą pradėjo orkestras vietoje, pramintoje „Epicentru“ (angl. *Ground Zero*), kur 2001 metais tarptautinio teroristų tinklo „al Qaeda“ užgrobti lėktuvai netrukus po 8 val. 40 min. vietos (15 val. 40 min. Lietuvos) laiku rėžėsi į Pasaulio prekybos centro dangoraižius.

Per atakas žuvo beveik 3 000 žmonių.

Žuvusiųjų atminimas Niujorke buvo pagerbtas tylos minute.

Susirinkusieji, tarp kurių buvo ir prezidentas Joe Bidenas, 8 val. 46 min. vietos laiku akimirkai nutilo, paminėdami laiką, kai į Pasaulio prekybos centrą rėžėsi pirmasis lėktuvas.

Po to aukų artimieji pradėjo skaityti žuvusiųjų vardus.

Pasaulio valstybių vadovai prisimena Rugsėjo 11-osios aukas ir išgyvenusiuosius

Pasaulio vadovai pasiuntė solidarumo žinutes, minint

Rugsėjo 11-osios minėjimas Niujorke.

Stop kadras

20-ąsias Rugsėjo 11-osios metines. Jų teigimu, atakomis nepavyko sunaikinti vakariečių vertybių.

Jungtinė Karalystė

„Dabar, praėjus 20 metų, galime drąsiai teigti, kad jiems (džihadistams) nepavyko pakirsti mūsų tikėjimo laisve ir

demokratija“, – sakė Jungtinės Karalystės premjeras Borisas Johnsonas.

„Jiems nepavyko išskirti mūsų tautų, priversti išsižadėti savo vertybių ir priversti gyventi nuolatinėje baimėje“, – pridūrė jis.

Karalienė Elizabeth II at-

skirame pranešime teigė: „Mano mintys ir maldos – taip pat ir mano šeimos ir visos šalies – yra su aukomis, išgyvenusiais ir jų šeimomis.“

Lietuva

„Minime 20 metų nuo siaubingų Rugsėjo 11-osios teroro išpuolių JAV. Ši nepagudžia-

mo skausmo ir sielvarto diena visuomet liudys Lietuvos ir JAV solidarumą kovoje su terorizmu“, – tviteryje rašė Lietuvos prezidentas Gitanas Nausėda.

Savo ruožtu užsienio reikalų ministras Gabrielius

(Nukelta į 2 psl.)

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS J. LUKŠOS-DAUMANTO ŽŪTIES METINIŲ MINĖJIME: MŪSŲ PAREIGA – IEŠKOTI IR SURASTI ŠIO PARTIZANŲ VADO IR KITŲ LAISVĖS KOVOTOJŲ PALAIKUS

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda. prezidentas.lt

Šeštadienį Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda dalyvavo iškilmingame Juozo Lukšos-Daumanto 70-ųjų žūties metinių minėjime.

„Žinome, kad už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą žuvo apie 20 tūkstančių partizanų, kurie savo garbės reikalu laikė ginkluotą pasipriešinimą. Tačiau šiandien tariame su pagarba ir padidžiavimu: nė vienas jų nėra tik vienas iš tų

tūkstančių; kiekvienas iš jų yra ir vienintelis“, – pagerbdamas partizanų vado atminimą sakė šalies vadovas.

Pasak Prezidento, savo darbais J. Lukša-Daumantas į mus šiandien prabyla kaip nepajudinamų vertybių patriotas, kuris, atėjus apsisprendimo metui, pasirinko kartu su gimtąja Lietuva „per dienu tamsumas“ eiti į Laisvę.

„Mūsų pareiga – susitelkti ir toliau ieškoti tiek J. Lukšos-

Daumanto, tiek kitų dar neatrastų ir tinkamai nepagerbtų laisvės kovotojų palaikų. Drąsa ir pagarba Tėvynei negali būti ir nebus užmiršti“, – renginyje sakė šalies vadovas.

Prezidentas taip pat padėkojo tėvams ir mokytojams, kurie jaunimui skiepija patriotizmo ir pilietiškumo idėjas, taip pat Lietuvos kariuomenei, šauiliams, mokslininkams, muziejininkams ir daugybei žmonių už tai, kad J. Lukšos-Daumanto atminimas tebėra gyvas, o jo ginti idealai išlieka jiems vertybiniais orientyrais.

Juozas Lukša gimė 1921 m. rugpjūčio 10 d. Juodbūdžio kaime, Šilavoto parapijoje, Marijampolės apskrityje (dabar Prienų rajonas); išduotas žuvo 1951 m. rugsėjo 4 d. Pabartupio kaimo pamiškėje, netoli Pažerų gyvenvietės.

Partizanų majoras (1951 m.), majoras (1998 m., po mirties), Laisvės kovos karžygys (1950 m.), karys savanoris (1997 m., po mirties).

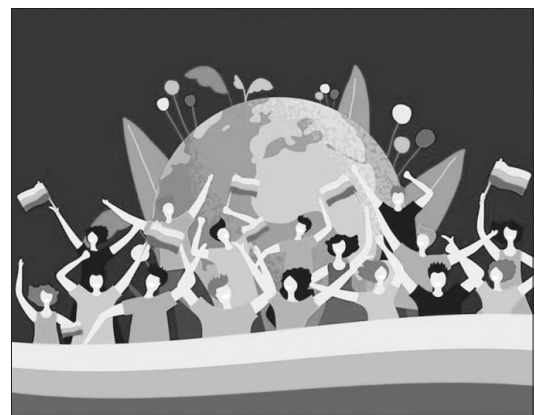
Prezidento komunikacijos grupė, 2021-09-04

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ SIEKIA STIPRINTI DIALOGĄ IR RYŠI SU DIASPORA

Rugsėjo 8 dieną Vyriausybė pritarė Užsienio reikalų ministerijos (URM) inicijuotam nutarimo „Dėl Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijos sudarymo“ pakeitimui, kurio tikslas – išplėsti ir sustiprinti Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisiją, į jos sudėtį papildomai įtraukiant valstybės institucijų, viešųjų įstaigų, aktyviai veikiančių diasporos politikos srityje, ir Lietuvos diasporos organizacijų atstovus.

Užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas pažymėjo, kad 18-oji Vyriausybė skiria itin didelį dėmesį diasporai ir jos ryšio su valstybe stiprinimui. Pasak viceministro, esame viena tauta – kur begyventume, todėl turime vienyti pastangas Lietuvos labui.

2009 metų balandžio 22

itlietuviai.lt nuotr.

dienos nutarimo pakeitimu siekiama išplėsti ir sustiprinti valstybės dialogą su diaspora, dar labiau skatinti lietuviybės užsienyje puoselėjimą ir sudaryti sąlygas aktyvesniam diasporos dalyvavimui, kuriant gerovę ir saugumą Lietuvoje, o taip pat stiprinti lituanistinį švietimą užsienyje ir skatinti diasporos atstovų grįžimą į Lietuvą.

URM yra Lietuvos diasporos politiką koordinuojanti institucija, ministerijos Globalios Lietuvos departamentas atlieka komisijos sekretoriato vaidmenį. **LR URM**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Rugpjūčio 31 d. eidamas 92-uosius mirė teisininkas, advokatas, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo narys, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininko pavaduotojas **Kazimieras Motieka**.

Rugsėjo 3 d. posėdyje Seimo valdyba patvirtino trečiosios (rudens) sesijos posėdžių grafiką. Nuo rugsėjo 10 d. iki gruodžio 23 d. planuojama surengti 45 Seimo posėdžius. Kaip numatyta Seimo statute, Seimo posėdžiai vyks antradieniais ir ketvirtadieniais. Remiantis Statuto nuostatomis, Seimo Pirmininkas kartu su savo pavaduotojais ne vėliau kaip likus 2 darbo dienoms iki sesijos pradžios parengia Seimo sesijos darbų programos projektą, kuris yra paskelbiamas Seimo interneto svetainėje.

Seimas rugsėjo 10 d. susirinko į eilinę rudens sesiją. Seimo pirmininkė, Liberalų sąjūdžio vadovė **Viktorija Čmilytė-Nielsen** įvardijo tris pagrindinius sesijos prioritetus: sprendimus, kuriuos reikės priimti reaguojant į koronaviruso pandemiją, ir migrantų krizę, socialinės apsaugos paketą, 2022 metų biudžetą ir su juo susijusius mokesčių pakeitimus.

Prasidėjusioje Seimo sesijoje oficialiai pranešta apie dešimties narių pasitraukimą iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) gretų ir naujos Demokratų frakcijos „**Vardan Lietuvos**“ įkūrimą. Šią žinią pirmajame rudens sesijos posėdyje įgarsino parlamentarė **Rima Baškienė**. Parlamentarė pranešė apie ekspremjero Sauliaus Skvernelio, Laimos Nagienės, Rūtos Miliūtės, Luko Savicko, Algirdo Stončaitio, Tomo Tomilino, Laimos Mogenienės, Lino Kukuraičio, Zenono Streikaus pasitraukimą iš „valstiečių“ gretų. Antrajame R. Baškienės pranešime buvo paskelbta, kad, be jau minėtų Seimo narių, naująją Demokratų frakciją „Vardan Lietuvos“ įkuria ir dar trys Mišrioje Seimo narių grupėje iki šiol dirbę parlamentarai: Domas Griškevičius, Vytautas Bakas ir Algirdas Butkevičius.

Iš kultūros vertybių sąrašo apsisprendus išbraukti Petro Cvirkos paminklą Vilniuje, ryžtingesnių sprendimų ieškoma ir Kaune. Maironio literatūros muziejaus teritorijoje stovintį biustą muziejus norėtų iškelti dar šiemet, nukėlimo darbus savo iniciatyva siūlo atlikti šauliai.

Per Lietuvos šeimų sąjūdžio organizuotą mitingą rugsėjo 10 d. filosofė **Nida Vasiliauskaitė** teigė, kad teisė į sveikatą, kaip ir mirtį, priklauso patiems žmonėms. Reaguodama į N. Vasiliauskaitės žodžius, premjerė **Ingrida Šimonytė** ir toliau paragino skiepytis nuo COVID-19 ir pabrėžė, kad susirgus šia infekcija, gydytojai negali išsižadėti Hipokrato priesaikos ir įstatymų. Savo feisbuko paskyroje ministrė pirmininkė nurodė, kad šalyje vis tik galioja įstatymai ir gydytojai laikosi Hipokrato priesaikos. Ministrė pridūrė, kad eksperimentai, siekiant įgyti „natūralų imunitetą“, baigiasi skaudžiai: „atvejų, kai „persirgim, gausim natūralų imunitetą“ eksperimentai gana jauniems žmonėms baigėsi blogai, aplinkui, labai gaila, bet turiu daugiau, nei norėčiau. Nes ir vienas yra per daug“.

Apie 5 tūkst. žmonių rugsėjo 10 d. susirinko į Katedros aikštę Vilniuje į mitingą prieš ribojimus galimybių pasų neturintiems asmenims, kaukių dėvėjimą mokyklose, kitas pandemijos valdymo priemones, Partnerystės įstatymą, Stambulo konvenciją. Policija sulaukė penkis asmenis, pas vieną jų rasta pirotechnikos gaminių. Oficialioji mitingo dalis baigėsi apie 15.30 val., organizatoriams paraginus susirinkusiuosius taikiai skirstyti. Tačiau minia pradėjo eiti Gedimino prospektu Seimo link. Prie Lukiškių aikštės sankryžos pareigūnai minią sustabdė, vėliau ji išsiskirstė.

Premjerė Ingrida Šimonytė skeptiškai vertina Šeimų sąjūdžio dar prieš mitingą iškeltus reikalavimus atleisti kelis ministrus arba apskritai paleisti parlamentą. Vyriausybės vadovė teigia šiuo metu nematanti jokio pagrindo atleisti kurį nors ministrą iš vadovaujamos Vyriausybės kabineto.

Migrantų vaikams Lietuvoje mokslo metai prasidės po kelių savaičių, jiems klasės bus įrengtos stovyklose – ten, kur ir gyvena ar dar bus perkelti. Migrantų vaikų švietimui iš biudžeto Vyriausybė skyrė per 300 tūkstančių eurų. Tuo metu Raseiniuose apgyvendintų afganistaniečių vertėjų vaikams savanoriai jau organizuoja užimtumą. Vaikų teisių apsaugos kontrolieriams nerimą kelia specialistų trūkumas.

Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT) rugsėjo 8 d. pritaikė laikinąsias apsaugos priemones 5 Afganistano piliečių byloje prieš Lietuvą, neleidamas jų išsiųsti iš Lietuvos iki šio mėnesio pabaigos. Tačiau, kaip sako teisingumo ministrė Evelina Dobrovolska, nėra įrodymų, kad šie afganai buvo Lietuvoje, todėl bus kreipiamasi į EŽTT panaikinti pritaikytas priemones.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

Rugsėjo 11-osios aukas tylos minute pagerbė buvę ir esantys aukščiausi JAV valstybės vadovai. *Stop kadras*

(Atkelta iš 1 psl.)

20 METŲ PO RUGSĖJO 11-OSIOS TERORO ATAKŲ

Landsbergis pareiškė, kad Rugsėjo 11-oji visuomet išliks mūsų atmintyje: „Net ir praėjus dviem dešimtmečiams, mes ir toliau gedime ir pagerbiame šios siaubingos atakos prieš JAV aukas. Šią dieną mes įtvirtiname savo vienybę ir solidarumą kovoje už laisvę ir bendras vertybes.“

Vokietija

„Dabar turėjome pripažinti, kad nors mums pavyko nugalėti terorizmą, keliantį pavojų mūsų saugumui, šiuo metu nepasiekėme visų savo tikslų“, – sakė kanclerė Angela Merkel.

„Štai kodėl mums Vokietijoje svarbu išsaugoti tai, ką mums pavyko pasiekti, išsilavinimą mergaitėms ir panašiai, nors žinome, kad su Talibanu tai nebus lengva“, – nurodė ji.

„Visų pirma, piliečių, kuriems reikia apsaugos, atvežimas į Vokietiją ir jų apsauga yra tai, kam mes jaučiame

turintys moralinę pareigą“, – sakė ji.

Europos Sąjunga

„Rugsėjo 11-ąją mes prisimename tuos, kurie neteko gyvybių, ir pagerbiame tuos, kurie rizikavo viskuo, kad jiems padėtų. Net ir tamsiausiu, sunkiausiu metu žmogiškoji prigimtis gali ryškiai šviesti“, – sakė Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen.

„Siaubingi Rugsėjo 11-osios išpuoliai prieš 20 metų pakeitė istorijos eigą. Prisimename aukas ir pirmuosius jiems į pagalbą atskubėjusius žmones. Europos Sąjunga palaiko Jungtines Valstijas ir šalies prezidentą toliau kovojant su visų formų terorizmu ir ekstremizmu“, – tviteryje rašė Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Charles'is Michelis.

„Rugsėjo 11-oji primena mums, kad laisvė visuomet yra trapi. Kaip Ronaldas Reaganas yra sakęs, „už ją kovoti ir ją ginti turi kiekviena karta“, – pareiškė australų vyriausybės vadovas Scottas Morrisonas.

„Tą dieną buvo surengta ataka prieš visus laisvus žmones. Tai buvo ataka prieš mūsų gyvenimo būdą ir liberalios demokratijos vertybes. Nepaisant teroristų sukulto skausmo, jiems nepavyko palaužti mūsų ryžto ir pakeisti mūsų gyvenimo būdo“, – pridūrė jis.

Prancūzija

„Mes niekada nepamiršime. Mes visada kovosime už laisvę“, – tviteryje rašė Emmanuelis Macronas.

Šveicarija

„Rugsėjo 11-osios teroristiniai išpuoliai JAV 2001-aisiais turėjo didžiulę įtaką pasaulinei politikai... Besąlygiškai atmesdamas terorizmą visur ir visada, Šveicarijos prezidentas Guy Parmelinas išreiškia solidarumą su visomis atakos aukomis“, – rašoma vyriausybės atstovo pranešime.

Italija

„Italija solidarizuojasi su JAV ir kitais sąjungininkais, kad atremtų terorizmo grėsmę“, – sakė Italijos prezidentas Sergio Mattarella. *LRT*

JAV PREZIDENTAS ĮPAREIGOJA SKIEPYTIS AR TESTUOTIS 100 IR DAUGIAU DARBUOTOJŲ TURINČIOSE FIRMOSE

JAV prezidento Joe Bideno administracija, bandydama sustabdyti pandeminio koronaviruso delta atmainos plitimą, įpareigos 100 ir daugiau darbuotojų turinčias kompanijas paskiepyti visus darbuotojus arba kas savaitę atlikti testus dėl COVID-19, ketvirtadienį paskelbė Baltieji rūmai.

Kompanijos privalo „užtikrinti, kad jų darbo jėga būtų visiškai paskiepyta, arba rei-

kalauti, kad darbuotojai, kurie lieka neskiepyti, pateiktų neigiamą testo atsakymą bent kartą per savaitę“, nurodė Baltieji rūmai.

Priemonė paveiks maždaug 80 mln. žmonių ir įvedama drauge su griežtesniais vakcinacijos reikalavimais federalinių agentūrų darbuotojams bei naujais reikalavimais federalinių lėšų gaunančiose ligoninėse dirbantiems žmonėms.

Rugsėjo 9 d. J. Bidenas pareiškė, kad „aiški amerikiečių mažuma“ trukdo Jungtinėms Valstijoms įveikti pandemiją.

„Aiški amerikiečių mažuma, remiama aiškios išrinktų pareigūnų mažumos, neleidžia mums išsisukti iš bėdos“, – sakė jis, per televiziją kreipdamasis į šalies gyventojus ir paskelbdamas naują vakcinavimo planą maždaug 100 mln. žmonių. *LRT*

RUSIJA ATSIUNTĖ Į BALTARUSIJĄ NAUJUS NAIKINTUVUS

Baltarusijos pareigūnai pranešė, kad Rusijos naikintuvai atvyko „padėti stebėti pasienio teritoriją“, rašo „Radio Free Europe/ Radio Liberty“.

„Sukhoi“ tipo naikintuvai į Baltarusiją atskrido dar rugsėjo 8 dieną, likus dviems dienoms

iki karinių „Zapad-2021“ pratybų, vykstančių netoli Lietuvos sienos.

Rusijos naikintuvai atvyko į Baranovičių oro uostą, kad galėtų suformuoti bendrą Baltarusijos-Rusijos oro pajėgų centrą, rašė Baltarusijos gynybos ministerija.

Pranešime neskelbiama, kiek naikintuvų atvyko į Baltarusiją.

Rugsėjo 9 d. įvyko Aliaksandro Lukašenkos ir Vladimiro Putino susitikimas, kuriame buvo aptartas šalių integracijos planas ir sąjunginės valstybės vizija. *LRT*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
 FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
 Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
 VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
 Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
 Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašinių nespausdiname.

DAR VIENAS „PROJEKTAS“

Bijau, kad šita pandemija dar ilgai nesibaigs žmonijos pergale – kol geriausi medicinos mokslo protai kovoja su virusu, ir šioje kovoje jau nemažai pasiekė bandydami perprasti jo kilmę, giminybę su kitais virusais, jo galimybes ir sąlygas mutuoti, vakcinacijos poveikį, atsirado galybė žmonių, stojančių piestu prieš sveiką protą. Nežinau, kaip iš tikrųjų yra visame pasaulyje, bet Lietuvoje ši priešprieša įgauna pavojingų formų. Vieną jau matėme – per rugpjūčio 10 riaušes. Susirinkusi prie Seimo minia protestuotojų, pasimosikavusi muliažinėmis kartuvėmis, galiausiai ėmėsi akmenų... Galbūt pagalvosite, kad tai tamsių, degradavusių žmogystų gaivališka gauja, kuriai nerūpi valstybės problemos? Nieko panašaus.

Deja, bet tarp jų nestinga išsilavinusių, netgi medicinos srities atstovų. Štai skaitau socialiniame tinkle „Facebook“ vieno gerbiamo medicinos mokslininko analizės apie tai, kaip „Covid-19“ situaciją vertina norvegai, naudojantys kiek kitokią vakcinacijos taktiką, ir iš jam oponuojančio komentaro, parašyto epidemiologės (taip į kolegą kreipėsi mokslininkas), suprantu, kad pastaroji neslepia savo, atrodytų, antivakserišku nuostatu! Kadangi nesu joks medikų bendruomenės žinovas, pasidomiu, kas toji epidemiologė, juo labiau kad profesorius paminėjo dar ir „Sveikatos teisės institutą“. Pasižiūrėjus į jos paskyrą į akis krenta jos publikuojami vienos skiepu priešininkės pasisakymai, o pasidomėjus, kas ta skiepu priešininkė... akis užlieja jos nuotraukos su V. Uspaskichu! Štai ir visa muzika. Dar galima paminėti, berods europarlamentarės Rasos Juknevičienės repliką, kad tas „Sveikatos teisės institutas“ sukurtas už V. Uspaskicho pinigais. Ir po to „instituto“ vėliava susibūrę žmonės tikrai nėra „nepriklausomi ekspertai“: jeigu esi aršus TS-LKD priešininkas, ranka rankon einantis su R. Karbauskio „valstiečiais“, V. Uspaskicho „darbiečiais“ ar R. Pakso „tvarkiečiais“ (net į Seimą bandėi patekti po jų vėliava) – tai koks tu nepriklausomas? Bet tikslas akivaizdus – taip pasivadinus, iš įpročio žmonės galvos, kad tai kažkokia mokslo įstaiga, užsiimanti mokslu ir jo sklaida (tiesiog vyresnės kartos žmonėms žodis „institutas“ asocijuojasi su KPI (Kauno politechnikos institutas), VPI (Vilniaus pedagoginis institutas), VISI (Vilniaus inžinerinis statybos institutas). ŽŪSPI (Žemės ūkio statybos projektavimo institutas) ir pan.).

Taigi, mieli tautiečiai, jei prieš dabartinės Lietuvos valdančiosios daugumos ir jos Vyriausybės pastangas suvaldyti pandemiją ir specialiai Kremliaus organizuotą nelegalų antplūdį iš Baltarusijos pasisako R. Karbauskis ir V. Uspaskichas, galite neabejoti – čia nėra jokios medicinos. Čia grubi, valstybės interesų nepaisanti politika, iš kurios ir nereikia tikėtis naudos Lietuvai – juk ją vykdo, anot R. Juknevičienės, „Kremliaus projektai“. Nieko nuostabaus, kad net šių projektų parankiniai ima gręžtis – matyt, supratimas, kad visgi Lietuva yra vienintelė Tėvynė, prabudino jų sąžines.

O kaip situaciją valstybėje vertina Lietuvos provincija? Imu rajoninį laikraštį, kuris nuo šauniojo komunizmo statybos laikų (net vadinosi „Į komunizmą“), galima sakyti, be konkurencijos dominuoja ant daugelio kaimo ir miestelio gyventojų stalo. Ir ką gi – pirmajame puslapyje, matomiausioje vietoje, skaitau „straipsnį“ apie tai, kad „praėjus vos trisdešimčiai metų iškovo-

MIGRACIJOS KRIZĖ VERČIA EUROPOS SĄJUNGOS ŠALIS APSIJUOSTI SIENOMIS

Prieš šesetą metų kilusi migracijos krizė Lietuvos praktiškai nepasiekė. Lietuvai pagal Briuselio nurodymus teko priimti vos keliasdešimt migrantų, kurių dauguma iš Lietuvos patraukė į turtingesnes Vakarų šalis. Gal todėl tuomet ir nebuvo susimąstyta apie sienos su Baltarusija statybą.

Tačiau 2015 m. migracijos krizė, daugiausia kilusi dėl karo Sirijoje, smogė Pietų Europos šalims, taip pat – Vengrijai ir Vokietijai.

Vengrija nuo migrantų gynėsi pastatydama sieną su Serbija, o Vokietija, kanclerės Angelos Merkel iniciatyva, ėmėsi humanitarinės misijos – į savo šalį priėmė šimtus tūkstančių pabėgėlių. „Deutsche Welle“ duomenimis, Vokietijoje tuomet prieglobsčio paprašė 1,2 mln. pabėgėlių. Daugiausia iš Sirijos.

2015 m. kanclerės A. Merkel paleistas šūkis „Wir schaffen“ („Mes galime“), turėjęs reikšti, kad turtingai Vokietijai nebus sunku priimti kad ir šimtus tūkstančių pabėgėlių, iš pradžių pozityviai nuteikė dalį vokiečių pabėgėlių atžvilgiu. Tačiau vėliau, didėjant pabėgėlių skaičiui, gražaus šūkio teko atsisakyti ir milijonais eurų papirkinėti Turkiją, kad ji pristabdytų iš Turkijos stovyklų per Graikiją į Europą plūstančias pabėgėlių minias.

Turtinga Vokietija, kaip ir daugelis ES šalių stokojanti darbo jėgos, jaunesnei pabėgėlių kartai parengė integracijos programas, pagal kurias jie galėjo išmolti vokiečių kalbos ir specialybių. Dalis migrantų buvo išsiųsta atgal į gimtąsias šalis, o dalis liko gyventi Vokietijoje iš pašalpų. Tačiau pabėgėlių integracijos problema nebuvo iki galo išspręsta ir lieka aktuali bei aktyviai ja naudojamas dabar vykstančioje priešrinkiminėje kovoje į parlamentą. Pavyzdžiui, socialdemokratų kandidatas į

kanclerius Olafas Scholzas siūlo atsisakyti pabėgėlių siuntimo atgal, nes tai labai brangu, o geriau juos stengtis integruoti ir taip spręsti darbo jėgos trūkumą senstančioje vokiečių visuomenėje.

Beje, visi pagrindiniai kandidatai į Vokietijos kanclerius labai atsargiai žvelgia į galimą Afganistano pabėgėlių priėmimą. Pabėgėlių institucijos atstovas viešai pareiškė, kad Vokietija galėtų priimti bei integruoti vos apie 50 tūkstančių pabėgėlių. O populiarus leidinys „Bild“ informavo, kad iš Afganistano buvo atskraidinti ne tik vertėjai bei jų šeimų nariai, bet ir daugybė nieko bendro su jais neturinčių pabėgėlių, pasinaudojusių chaosu Kabulo oro uoste. Pabėgėliais iš Afganistano teks dalintis visoms ES šalims. Matyt, ir Lietuvai teks priimti daugiau, nei dabar yra.

Vokiečių spaudos agentūros (DPA) duomenimis, po 2015 m. migracijos krizės beveik pusė Europos Sąjungos šalių pradėjo statyti sienas: vieni – mažesnes, kiti – didesnes. Dar kiti panaudojo technines instaliacijas savo sienų saugumui užtikrinti.

Viena pirmųjų šalių, pastatiusi 3 metrų aukščio ir 160 km ilgio sieną, saugomą kameromis ir dronais, su Serbija, buvo Vengrija. Jos premjeras Viktoras Orbanas, garsėjantis radikaliomis idėjomis ir nepaklusnumu Briuseliui, išleido 1,5 mlrd. eurų, kad siena su Serbija būtų pastatyta dar 2015 m. rudenį. Po to atėjo eilė sienai su Kroatija.

Tais pačiais 2015 m. gana trumpą – daugiau kaip 4 km – sieną su Slovėnija surentė Austrija. Ši siena jau yra Šengeno erdvės viduje ir prieštarauja laisvo prekių ir žmonių judėjimo logikai. Tiesa, kad nenukentėtų verslas, o ypač – turizmas ir vyndarystė, siena tarp Austrijos ir Slovėnijos daugelyje vietų jau demontuota. Verslo interesai

nedidelėms šalims neretai yra prioritetingai, net formuojantys užsienio politikos kryptis bei santykius su kitoms valstybėmis, nes nuo sėkmingo verslo priklauso šalių ir jos žmonių gerovė bei valdančių partijų likimas.

Sienas su Rusija pradėjo statyti Estija ir ją ketina baigti 2026 metais. Su Baltarusija stato Latvija, nors ir vangiai. Lenkija taip pat stiprina savo sienų su Baltarusija saugumą. Tačiau sienas stato dar ne visos ES šalys. Ne visoms jos reikalingos. Pavyzdžiui, sienų nėra tarp Vokietijos ir Prancūzijos bei kitų Vakarų Europos šalių. Sienos tarp šių šalių gali atsirasti tik tuomet, jei Europos Sąjunga žlugtų. Kol kas jai tas negresia, nors silpnumo požymių yra, reaguojant į pasaulio aktualijas, sprendžiant klimato, migracijos, gynybos problemas.

Vyresnioji karta atsimena, kaip daugiau nei prieš 30 metų, kilus Sąjūdžiui už Lietuvos nepriklausomybę, buvo reikalaujama ne tik laisvo priėjimo prie Baltijos jūros, kurį kontroliavo SSRS pasieniečiai, bet ir užsimeinama apie Europą be sienų. Ir tie reikalavimai buvo išgirsti, Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir tapus Šengeno susitarimo nare.

Paradoksalu, kad sienų Europoje griovimo, kaip ir jos statybos, pradžia susijusi su Vengrija. Būtent vengrai 1989 m. pavasarį dar iki Berlyno sienos griūties tų pačių metų rudenį ėmė griauti geležinę spygliuotą sieną su Austrija. Vengrų pasieniečiai karpė spygliuotą vielą ir pardavinėjo jos daleles Vakarų turistams.

Po pusmečio atėjo Berlyno sienos eilė, vėliau atsivėrė viena ilgiausių sienų Europoje tarp Lenkijos ir Vokietijos. Po Berlyno sienos griūties 1989 m. lapkritį sekė komunizmo žlugimas Rytų Vokietijoje, Lietuvoje, Sovietų Sąjungoje ir visame Rytų bloke.

Prieš kelis dešimtmečius buvo sienų griovimo metas, šiandien išgyvename sienų statymo laiką. Jas statome nuo totalitarinių režimų ir, deja, nuo disidentų, ir nuo kovotojų prieš tuos režimus, nuo pabėgėlių, nuo kitokio pasaulio. Tikėkimės, kad tai laikina.

Tačiau esant didžiulei nelygybei tarp europiečių ir trečiojo pasaulio valstybių, kuriose siaučia karai ir skurdas, kur žmonės badauja ir neturi elementarių higienos sąlygų, kur trūksta švaraus vandens, o darbininkai uždirba po 2 dolerius per dieną, Europa neišvengs pabėgėlių ir vargu bau ar sienos juos sulaikys į turtingą ir vartojimo pertekliuje gyvenančią Europos Sąjungą.

Vytautas Plečkaitis, Kovo 11 akto signataras

ta laisvė, laisvas žodis, demokratija virsta prievarta, nepaisoma demokratijos principų, o Lietuvos Konstitucija lieka tik formaliu dokumentu.“ Toliau teigiama, kad „sugrįžome prie sovietinės santvarkos pagrindų“, „valdžia neleis į parduotuves, nemokės socialinių išmokų, baus už laisvą žodį ir tik dėl vieno tikslo – spausti, kol paklusime“. Žodžiu, supratote... O kaip supranta tokią demagogiją perskaitęs eilinis ūkininkas? Gi tekste nėra nė vieno (!) žodžio apie pandemiją! Straipsnio tikslas aiškus: nuteikinti gyventojus prieš teisėtą Lietuvos valdžią meluojant apie „šliaužiančią diktatūrą“ (jau ko vertas faktas, kad sąmoningai nutylima pandemija!). Tiesos dėlei reikia priminti, kad straipsnis užsakomasis, o jo autorius (apie jo ambicijas byloja jo pasivadınimas miestelio bendruomenės prezidentu) yra bandęs patekti į Seimą su Naglio Puteikio „Centro partija – tautininkais“. Vą čia ir iškyla klausimas – o kas apmokėjo tokį straipsnį? Ar tokie straipsniai pasirodė ir kitų Lietuvos savivaldybių laikraščiuose ir kas juos apmokėjo? Ir kam naudinga kelti sumaištį valstybėje raginant nuversti teisėtą Lietuvos valdžią lyg tyčia tuo metu, kai prie Lietuvos sienų prasidėjo Kremliaus organizatos karinės pratybos „Zapad 2021“? Juk rinkimų Lietuvoje niekas nepanaikino – ateis laikas, išsirinks žmonės sau tinkamus politikus, juk jau per 30 metų taip darome.

Kęstutis Šilkūnas

LR UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRO IR JAV VALSTYBĖS SEKRETORIAUS PADĖJĖJO PAVADUOTOJO DERYBOS

Pasitarimo metu.

LR URM

Rugsėjo 10 dieną užsienio reikalų ministras **Gabrielius Landsbergis** susitiko su Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) Valstybės sekretoriaus padėjėjo pavaduotoju Europos ir Eurazijos klausimams **Michaelu J. Murphy'u**. Susitikimo metu buvo aptarti dvišalio ekonominio bendradarbiavimo, regioninio bei globalaus saugumo klausimai, įskaitant strateginius iššūkius santykiuose su Rusija, Baltarusija ir Kinija.

Ministras G. Landsbergis, pažymėdamas, kad Lietuva įgyvendina vertybėmis grįstą politiką, akcentavo Lietuvos, kaip patikimos JAV partnerės, vaidmenį saugumo ir paramos demokratijai srityse.

Susitikime taip pat aptartos galimybės gilinti ekonominius Lietuvos ir JAV ryšius, bendra-

darbiauti, siekiant užtikrinti tiekimo grandinių atsparumą. Užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas pakvietė plačiau atverti JAV rinką produkcijai iš Lietuvos bei ieškoti naujų galimybių JAV investicijoms Lietuvoje.

Susitikimo dalyviai pasikeitė naujausia informacija apie politinę situaciją Baltarusijoje. Užsienio reikalų viceministras Mantas Adomėnas atkreipė dėmesį į išaugusį politinių kalinių Baltarusijoje skaičių ir būtinybę reikalauti jų besąlyginio išlaisvinimo. Susitikimo metu taip pat aptartos galimos tarptautinio atsako priemonės reaguojant į Aleksandro Lukašenkos režimo vykdomą hibridinę neteisėtą migrantų gabenimo kampaniją prieš Lietuvą ir kitas Europos Sąjungos šalis. **LR URM**

HOLOKAUSTO AUKŲ ATMINIMAS ĮAMŽINTAS ARIOGALOJE

Ariogalos ir jos apylinkių nužudytiems žydams atminti bei sunaikintam Ariogalos sinagogų kompleksui įamžinti pastatytas paminklas.

Organizatorių nuotr.

2021 m. rugsėjo 2 d. Ariogaloje paminėtos Holokausto pradžios Lietuvoje 80-osios metinės – nacių okupacijos pradžioje 1941 m. vasarą visi Ariogalos žydai buvo suvaryti į getą – du didelius sinagogos pastatus, aptvertus mūrine siena su geležiniais vartais. Aukų pagerbimo kalbą renginyje sakė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius istorikas dr. Arūnas Bubnys.

Ariogalos ir jos apylinkių nužudytiems žydams atminti bei sunaikintam Ariogalos sinagogų kompleksui įamžinti minėjimo ceremonijoje atidengtas Lietuvos gyventojų

genocido ir rezistencijos tyrimo centro kartu su Raseinių rajono savivaldybe pastatytas paminklas. Memorialinio ženklo autoriai – centro vyresnysis patarėjas dr. Algis Vyšniūnas ir architektas Vytenis Rudokas.

Iškilmingoje ceremonijoje dalyvavo Raseinių rajono savivaldybės meras Andrius Bautronis, Raseinių rajono savivaldybės mero pavaduotojas Kęstutis Užemeckas, Ariogalos gimnazijos direktorius Arvydas Stankus, Kauno žydų bendruomenės pirmininkas Gercas Žakas. Susirinkusieji taip pat simboliškai ėjo „Atminties kelio 1941–2021“ eisenoje. **LGGRTC inf.**

ATIDENGTA PAMINKLAS JUOZUI LUKŠAI

Rugsėjo 4-ąją, minint partizanų, Laisvės kovos karžygio Juozo Lukšos 70-ąsias žūties metines, Liubave (netoli sienos su Lenkija) buvo atidengtas ir pašventintas Juozui Lukšai ir jo bendražygiams skirtas paminklas, pažymintis jų prasiveržimą per geležinę sovietų uždangą į Vakarų 1947 m. gegužę.

Paminklą pašventino Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvilas, paminklą atidengė Juozo Lukšos dukterėčia Dalia Lukšaitė-Maciukevičienė ir krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas. Minėji-

me kalbėjo Seimo vicepirmininkas Paulius Saudargas, LGGRTC gen. direktorius dr. Arūnas Bubnys, Kalvarijos savivaldybės meras Vincas Plikaitis, Šaulių sąjungos pirmininkas Albertas Dapkus, KAM ministras A. Anušauskas. Jaunieji šauliai davė pasižadėjimo priesaiką, buvo perskaitytas Juozo Lukšos žmonos Nijolės Bražėnaitės-Lukšienės sveikinimas iš JAV.

Paminklo autorius – architektas Stasys Pūtvis. Paminklo ir renginio organizatoriai: LGGRTC, Lietuvos šaulių sąjunga ir Kalvarijos savival-

dybė.

1947 m. gegužę Juozas Lukša-Kęstutis kartu su Jurgiu Krikščiūnu-Vytautu ir dar trimis partizanais perėjo SSRS–Lenkijos sieną, perdavė užsienio lietuvių organizacijoms partizanų dokumentus, informavo apie sunkią padėtį Lietuvoje ir birželio pradžioje grįžo atgal.

Antrą kartą Juozas Lukša į Vakarų prasiveržė 1947 m. gruodį kartu su Kazimieru Pypliu-Audroniu, juos lydėjo Juozas Kriauciūnas-Butautas, Leonas Vizgirda-Kariūnas, Vincas Strimas-Šturmas.

LGGRTC inf.

Liubave (netoli sienos su Lenkija) pašventintas Juozui Lukšai ir jo bendražygiams skirtas paminklas, pažymintis jų prasiveržimą per geležinę sovietų uždangą į Vakarų 1947 m. gegužę. **LGGRTC**

LIETUVOS TEISINGUMO MINISTERIJOS REKOMENDACIJOS PAVARDŽIŲ RAŠYMU NELIETUVIŠKAIS RAŠMENIMIS

Lietuvos teisingumo ministerija teikia rekomendacijas Civilinės metrikacijos įstaigoms vaiko pavardę užrašyti nelietuviškais lotyniško pagrindo rašmenimis, kai teismas vienam tos pačios šeimos nariui, Lietuvos Respublikos piliečiui, jau yra leidęs įrašyti pavardę su Q, W, X raidėmis.

Rekomendacijos leis optimizuoti teismų darbą bei padės asmenims efektyviau pasinaudoti savo teisėmis.

Numatyta, kad tais atvejais, kai šeimos pavardės rašybos naudojant lotyniško pagrindo nelietuviškus rašmenis klausimas jau buvo išspręstas teismo tvarka, ir kai vienam iš tėvų civilinės būklės aktų įrašai yra pakeisti įsiteisėjusio teismo sprendimo pagrindu, tėvų prašymas sudarant vaiko gimimo įrašą įrašyti tokią pačią pavardę vaikui arba pakeisti jau įregistruotą vaiko pavardę turėtų būti tenkinamas civilinės metrikacijos įstaigoje.

Pasak teisingumo ministrės Evelinos Dobrovolskos, šis klausimas itin aktualus miš-

rioms šeimoms, kai vienas iš sutuoktinių – užsienietis.

„Pastaraisiais metais teismų sprendimų, kuriais tokiems asmenims būtų atsisakyta suteikti asmenvardžius su Q, W, X raidėmis, Civilinės metrikacijos įstaigos nėra gavusios, todėl akivaizdu, kad nauja tvarka yra ne tik aktuali šalies gyventojams, bet ir teisiškai pagrįsta. O siūlomos rekomendacijos ne tik leis išvengti ilgo proceso šeimai, siekiančiai, kad jų gimęs vaikas turėtų taip pat užrašytą pavardę, bet ir padės sumažinti teismų darbo krūvį“, – akcentuoja E. Dobrovolska.

Civilinės metrikacijos įstaigų duomenimis, 2019-2021 metais buvo priimti daugiau nei pusantro šimto teismų sprendimų, kuriais civilinės metrikacijos įstaigos buvo įpareigtos civilinės būklės aktų įrašuose įrašyti asmenvardžius su Q, X ar W raidėmis. Daugiausia tokių sprendimų įvykdė Vilniaus Civilinės metrikacijos įstaiga – virš 100.

Gyventojų registre šiuo metu registruoti beveik 400

Lietuvos piliečių, turinčių galiojančią asmens tapatybės kortelę ar pasą su asmenvardžiais, kuriuose yra Q, X ar W raidės.

„Negalime toleruoti situacijų, kai šeima, teismo sprendimu jau įgijusi teisę naudoti pavardę su nelietuviškais rašmenimis kas kartą gimus vaikui, turi kreiptis į teismą dėl vaiko pavardės įrašymo su Q, X ar W raidėmis. Todėl akivaizdu, kad teismų papildoma veikla yra politinės valios nebuvimo pasekmė“, – teigia E. Dobrovolska.

Šiandien išplatintos rekomendacijos leis išvengti perteklinių teismo procesų dėl tos pačios šeimos nario to paties asmenvardžio suteikimo, nes tokios situacijos galės būti sprendžiamos ne teismo tvarka, o civilinės metrikacijos įstaigose.

Valstybinė kalbos komisija jau prieš keletą metų yra išsakyti oficialiai savo nuomonę ir bylose neprieštarauja, kad tiek sutuoktiniams, tiek vaikams būtų leista rašyti Q, X ar W raides. **LR TM**

APIE KONFERENCIJĄ „GINKLUOTAS ANTIKOMUNISTINIS PASIPRIEŠINIMAS RYTŲ IR VIDURIO EUROPOJE 1944–1953

2021 m. rugsėjo 10 d. Vilniuje Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras kartu su partneriais organizavo tarptautinę konferenciją „Ginkluotas antikomunistinis pasipriešinimas Rytų ir Vidurio Europoje 1944–1953 m.“, kuri buvo skirta Juozo Lukšos - Skirmanto, Dausanto 100-osioms gimimo metinėms paminėti. Konferencijos dalyvius, svečius pasveikino bei savo išvalgomis dalinosi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius dr. Arūnas Bubnys, LR Seimo pirmininko pavaduotoja Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė bei Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis.

Konferencijoje Lietuvos ir užsienio mokslininkai skaitė šiuos pranešimus: „Juozas Lukša ir jo bendražygiai antrosios misijos Vakaruose metu (1948–1950)“ (Vidmantas

Vitkauskas), „Juozas Lukša ir Švedijos vaidmuo“ (Jonas Ohman), „MGB agentūrinė byla „Nieman“ – agentūriniai žaidimai su JAV žvalgyba“ (Dr. Darius Juodis), „Lenkijos pogrindžio kontržvalgybos veikla prieš sovietinę okupaciją 1944–1948 m.“ (Dr. Tomasz Balbus, Lenkijos Tautinės atminties institutas), „Slaptosios misijos iš Švedijos į Estiją ir Põõsaspa nesėkmė 1951 m.“ (Dr. Mee-lis Saueuk, Estijos istorinės atminties institutas), „Peterio Čevers grupė“ (Dr. Ainars Bambals, Nacionalinis Latvijos archyvas), „Stiklinės lubos“: radikalaus ukrainiečių nacionalizmo jėga ir sunaikinimas“ (Dr. Alexander Gogun, Berlyno laisvasis universitetas), „Išlikimo, teisėtumo ir nepriklausomybės klausimai: Vengrijos karo metų ministras pirmininkas Miklos Kallay Sovietų Sąjungos dominavimo eros išvakarėse (1944–1956)“ (Dr. Andras Joo, Veritas institutas). Vėliau vyko diskusijos ir neformalus pokalbiai.

Pranešimą skaito LR Seimo pirmininko pavaduotoja Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė. *Autoriaus nuotr.*

Šiais metais yra prisimėnamos 80-osios hitlerinio ir stalinistinio totalitarinių reži-

mų susidūrimo išprovokuoto II pasaulinio karo, atnešusio daugybę kančių Vidurio ir

Rytų Europoje gyvenančios tautoms, metinės.

Raimundas Kaminskas

BALTIJOS ŠALYS IR LENKIJA SUTARĖ DĖL ES TEISĖS AKTŲ KEITIMO, REGULIUOJANČIŲ MIGRACIJOS VALDYMĄ

Rugsėjo 10 d. Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos vidaus reikalų ministrai ir viceministrai, tęsdami reguliarias diskusijas ir veiksmų koordinavimą, nuotolinio susitikimo metu aptarė Lietuvos iniciatyvą keisti Europos Sąjungos (ES) teisės aktus sienos apsaugos, migracijos valdymo ir prieglobsčio srityse.

Vidaus reikalų ministrė Agnė Bilotaitė spaudos konferencijoje. *LR VRM*

ES teisė turi būti pritaikyta prie šių dienų realijų – tokių, kaip šiuo metu vykdomas Baltarusijos režimo hibridinė agresija. Lietuva, Latvija, Lenkija jau yra priėmusios nacionalinės teisės aktų pakeitimus, kurie padėjo suvaldyti neteisėtą migracijos srautus, tačiau Baltijos šalys ir Lenkija sutaria, kad reikia aukštesnio – Europos Sąjungos – lygio sprendimų.

„ES valstybės narės turi teisę apginti nacionalinius interesus ir apsaugoti savo šalies gyventojų saugumą

ekstremalios situacijos metu. Tam būtini ir ES lygmens sprendimai, kurie sudarytų teisinę prielaidą atliepti iššūkius, kylančius nedemokratiniais režimams instrumentalizuojant migraciją. Šių sprendimų mums reikia jau dabar“, – kalbėjo vidaus reikalų ministrė Agnė Bilotaitė.

Lietuva pasidalino konkrečiais siūlymais ir idėjomis, kaip ES teisinė sistema galėtų būti keičiama.

Lietuvos siūlomuose ES teisės aktų pakeitimuose numatyta, kad siekiant išvengti

piktnaudžiavimo sistema, prieglobsčio taisyklės ekstremalios situacijos atvejais dėl masinės migracijos turi būti atitinkamai pakoreguotos ir griežtinamos.

Be to, siūloma sutelkti dėmesį į sienų apsaugą, bendrus išorės sienų stebėjimo standartus ir nelegalių atvykėlių prevenciją, o ne į nekontroliuojamo migracijos srauto padarinių sprendimą. Fizinis barjeras turi būti įteisintas kaip sienų apsaugos priemonė ir tam tikslui turėtų būti numatytas adekvatus ES

finansavimas.

„Mūsų pagrindinė atsakomybė yra užtikrinti veiksmingą ES išorės sienos apsaugą ir užkirsti kelią neteisėtų migrantų vykimui į kitas ES šalis. Baltijos šalys ir Lenkija nėra neteisėtų migrantų tikslo šalis. Fizinis barjeras yra visos ES interesus, todėl mes ir toliau prašome ES finansinės paramos šiam tikslui“, – kalbėjo vidaus reikalų ministrė A. Bilotaitė.

Lietuvos pasiūlymai sulaukė didelio Estijos, Latvijos ir Lenkijos vidaus reikalų ministrų palaikymo. Sutarta toliau telkti šiuos siūlymus palaikančias ES valstybes nares ir inicijuoti diskusiją su Europos Komisijos vicepirmininku Margaritis Schinas ir vidaus reikalų komisare Ylva Johansson.

Šiuo metu Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje jau įrengtas 21 km koncertinos atitvaras. Lietuva planuoja iš viso nutiesti 508 km ilgio fizinį barjerą.

Lietuva dvišaliu pagrindu

jau sulaukė paramos fizinio barjero statymui iš Estijos, Slovėnijos ir Ukrainos, taip pat netrukus bus gauta parama iš Slovakijos ir Vengrijos bei finansinė parama iš Čekijos. Be to, Estija ir Danija padėjo įsigyti koncertinos.

Taip pat dvišaliu pagrindu sulaukta parama – ekspertinės pagalba, technika, moduliniai nameliai – iš Austrijos, Estijos, Lenkijos, Slovėnijos ir Ukrainos.

Pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą Lietuva sulaukė humanitarinės pagalbos – palapinių ir modulių namelių, lovų, antklodžių, baldų, elektros generatorių, šildytuvų ir kitokios migrantams apgyvendinti reikalingos įrangos iš 18 šalių.

Lietuvoje dirba Frontex, Europolo ir Europos prieglobsčio paramos biuro ekspertai, vertėjai, sienos stebėjimo pareigūnai, socialiniai darbuotojai, apklausų atliekėjai, kurie padeda sparčiau ir efektyviau įveikti migrantų krizę. **LR VRM**

LR SEIMO UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETO PIRMININKAS KARTU SU BALTIJOS ŠALIŲ KOLEGOMIS PRISIJUNGĖ PRIE JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ IR JUNGTINĖS KARALYSTĖS PARLAMENTŲ PAREIŠKIMO DĖL VENESUELOS

2021 m. rugsėjo 9 d. pranešimas žiniasklaidai

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Žygmantas Pavilionis kartu su Jungtinių Amerikos Valstijų Senato, Jungtinės Karalystės Bendruomenių rūmų, Vokietijos Bundestago, Lenkijos

ir Čekijos Senatų, Europos Parlamento, Danijos ir Baltijos šalių parlamentų užsienio politikos klausimus kuruojančių komitetų pirmininkais priėmė bendrą pareiškimą, kuriuo išreiškė palaikymą Venesueloje prasidėjusioms deryboms tarp

Venesuelos Nacionalinės vienybės platformos ir Nikolaso Maduro vadovaujamo režimo. Derybomis siekiama atkurti konstitucinę tvarką, demokratines institucijas ir politines teises.

Reikšdami visapusišką paramą Venesuelos Nacio-

nalinės vienybės platformai, atspindinčiai Venesuelos gyventojų valią užkirsti kelią autokratijai, skurdui ir chaosui šalyje, Komitetų pirmininkai pareiškia, kad netoleruos siekių atidėti, trukdyti įgyvendinti ar kitais būdais nukreipti dėmesį nuo pagrindinių derybų darbotvarkės punktų ir ragina paleisti visus Venesuelos politinius kalinius, taip pat nutraukti šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus ir veiksmus, pri-lygstančius nusikaltimams žmoniškumui.

LRS

108-ERI VIENIJIMOSI LIETUVYBĖS VARDAN METAI RYTINĖJE PENSILVANIJOJE

Kino filmo vertos šimtametės Lietuvių dienos sugrįžo į Lakewood parką, pervadintą Catalpa Grove.

Kuomet 1914-ųjų vasarą Pensilvanijos angliakasiai lietuviai nutarė bent kartą metuose susiburti draugėn, neveltui buvo pasirinktas Žolinės savaitgalis... rugpjūčio 15 d. netgi buvo uždarytos anglių kasyklos, kad visi galėtų atšvęsti Lietuvišką dieną. Tais metais surengtas pirmasis piknikas, o jį padėję suorganizuoti du kunigai Vincentas Dargis ir dr. Francis Augustaitis visus kvietė „susivienyti bendrai draugystei, dainuoti lietuviškas dainas, prisiminti mūsų tautos tradicijas nuo senų neatmenamų laikų“. Ilgainiui Lietuvių diena Rytinėje angliakasių Pensilvanijoje virto daugiskaita, persimetė į Lakeside ir galų gale Lakewood parkus, kuriuose kasmet rugpjūtį dalyvaudavo tūkstančiai mūsų tautiečių. Pensilvanijos Schuylkill grafystė jau iki šiol gali pasigirti didžiausiu skaičiumi lietuvių kilmės amerikiečių: New Philadelphia, Mahanoy City, Shenandoah miestelių gyventojų tebėra iki 25% lietuviškų šaknų, visuose juose dar visai neseniai tebeveikė ir lietuvių kunigų prieš 100 metų įkurto parapijos. Na o į Lietuvių die-

nas dar ir praeito amžiaus 7-ajame dešimtmetyje sugužėdavo iki 20 tūkstančių lietuvių, tam savaitgaliui būdavo atidaromi specialūs traukinių ir autobusų maršrutai iš Niujorko ir Niu Džersio valstijų.

Dauguma Amerikoje angliakasių šeimose gimusių lietuvių buvo skatinami kuo greičiau asimiliuotis vietinėje kultūroje, išmokti anglų kalbą ir siekti aukštojo mokslo, kadangi tai buvo bene vienintelis kelias išbristi iš sunkaus ir pavojingo fizinio darbo šachtose. Netrukus ir Rytinėje Pensilvanijoje pasikeitė mūsų tautiečių gyvenimas – vis daugiau radosi verslininkų, bankininkų, valstybės tarnautojų. Tačiau noras kartu leisti laiką ir švęsti smagiai lietuviškai niekur neišnyko, štai ir Schuylkill grafystės Lietuvių dienos po ilgos pertraukos sugrįžo į istorinį Lakewood parką, tiesa, dabar jau žinomą Catalpa Grove pavadinimu. Ketvirtos „angliakasių“ Pensilvanijos lietuvių kartos atstovai gal jau toli gražu ne visi kalba ir skaito lietuviškai, tačiau savo tradicijų susitikti bent kartą metuose Žolinės savaitgalį

nelinkę pamiršti. Net ir pernai, visą pasaulį ir Ameriką sukausčiusios pandemijos metu adv. Paul Domalakes vadovaujami vietiniai lietuviai nors ir gerokai mažesniame, nei įprasta, ratelyje pažymėjo 107-ąsias Lietuvių dienas. Na o šiemet 108-osioms Catalpa Grove vietovėje Barnesville-PA mūsų susirinko daugiau negu tūkstantis!

Rugpjūčio 14-15 savaitgalį nuo ryto iki vakaro istoriniame parke skambėjo nuo 1984-ųjų negirdėtos dainos, kalba ir vaikų klegesys. Po 37 metų lietuviai iš visos Rytų pakrantės, Teksaso, Floridos, Klivlando ir Čikagos, netgi Kanados ir Kalifornijos rinkosi kaip du vandens lašai į Nemuno krašto gamtovaizdį panašiam parke, kuriame skambėjo operos dainininkės Nidos Grigalavičiūtės ir populiarių dainų atlikėjo Augio Dicevičiaus balsai, atvykusieji skanavo Lietuvos vyčių 144-osios kuopos virėjų lietuviškos tradicinės, šiek tiek „suamerikonintos“ virtuvės patiekalus, apie pokario miško brolius pasakojo išeivijos partizanų vadu tituluojamas Aleksas Radžius iš Baltimorės. Tautinių šokių mėgėjų dėmesį priklausė „Malūno“ šokėjai, vadovaujami Ryčio Grybausko,

ir mažieji „Gintaro“ šokėjėliai iš Mahanoy City. Iš kažkur atsirado netgi lietuviškos trispalvės spalvomis pasidabinęs klounas Skipkas, husarai demonstravo savo meną su kardais, norintys mielai važinėjosi su arkliuku-poniu. Savo dirbinius siūlė liaudies meistrai, buvo galima įsigyti ir įvairių importuotų prekių iš Lietuvos, taip pat Baltijos aukso gintaro papuošalų. Nors ir negirdėjau, kad kas nors kaip prieš 80 metų turėjo į Lakewood parką atvykti Lietuvių dienų išvakarėse ir atsigulti ant pikniko stalo, kad jį užimtų savo šeimynai, bet tuščių namelių nakvynei pačioje Catalpa Grove Lietuvių dienų savaitgalio metu nebuvo nei vieno, sunkiai galėjai ir viešbutį susirasti šalimais Barnesville miestelio.

Prieš tris metus lietuvių kilmės autorė Anne Chaikowsky La Voie, gyvenanti savo laiku Amerikos lietuviškąja sostine tituluotame Shenandoah miestelyje, išleido puikią knygą apie Schuylkill grafystės lietuvius, iliustruotą daugeliu

istorinių nuotraukų. Galbūt jos paskatinta Vilniuje gyvenanti gerai žinoma režisierė Ramunė Kudzmanaitė sumanė Rytų Pensilvanijos lietuvių istoriją įamžinti ir dokumentinėje kino juostoje. Kitais metais Lietuvių diena Catalpa Grove Barnesville filmuosianti jos vadovaujama komanda su prodiuseriu Andriumi Dunduru priešakyje iš anksto kviečia visus dalyvauti dokumentinio filmo kūrime.

Rytų Pensilvanijoje po truputį atsitraukia vasaros karščiai, užleisdami vietą rudens vėsai, tačiau net ir po šaltos žiemos visuomet ateina pavasaris, o tuomet - ne už kalnų ir ilgiausiai pasaulyje be pertraukos vykstančios Lietuvių dienos. Organizatoriai jau paskelbė datą – Barnesville Catalpa Grove esame laukiami 2022 m. rugpjūčio 13-14 d. Lietuvių dienos Rytų Pensilvanijoje bus švenčiamos rekordinį 109-ąją kartą!

Laurynas R. Misevičius – specialiai iš Barnesville, PA

Autoriaus nuotraukose - šventės akimirkos.

KUKLESNĖ ŠVENTĖ

Š.m. rugpjūčio 3 d. „Dirvos“ laidoje šio straipsnio autorius ragino skaitytojus atvykti į Vieno pasaulio dienos (One World Day) šventę – ji įvyko rugpjūčio 29 d. Klivlando kultūros darželiuose.

Šią šventę (75-ąją) suorganizavo Klivlando kultūros darželių federacija, kuri neužmiršo

ir šventės dalyvių patogumo. Klivlando policija rūpinosi dalyvių saugumu, buvo aiškiai matomos pastangos užkirsti kelią nusikaltėliams ir garantuoti saugumą darželiuose ir jų aplinkoje. Šventės vyksmas, su mažais pakeitimais, ėjo įprasta tvarka. Vėliavų parodo eiseną šiais metais ėjo nuo

Darbštus ir pareigingas Dainius Dainoras prižiūrėjo stalą, apkrautą lietuviškomis knygomis ir t.t., ir visiems lankytojams suteikė paaiškinimus.

A.V. Matulionio nuotr.

Klivlando lietuvių darželių pirmininkas Eugenijus Dicevičius dainavo lietuviškas dainas, o Virginija Juodušytė-Rubinski demonstravo rankdarbio procesą.

A.V. Matulionio nuotr.

pietų į šiaurę, o ne iš šiaurės į pietus kaip anksčiau. Visi garbės svečiai savo kalbas sakė italų darželyje. Šventės diena pasitaikė labai karšta, meteorologai pranašavo lietų. Tautiniais drabužiais pasirėdžiusiems šventės dalyviams toks karštis buvo nepakeliamas. Buvo matyti, kad šiais metais šventėje dalyvavo mažiau žmo-

nių. Buvo galima aplankyti šventėje dalyvaujančių tautybių stalus, įsigyti suvenyrų ar pasigardžiuoti tautiškais patiekalais. Netrukus pradėjo pildytis lietaus pranašystės. Pradžioje, 1 val. po p., nukrito keletas gaivinančių lašų, bet apie 2 val. po p. pradėjo pilti kaip iš kibiro. Pasislėpti nuo tokio tvano buvo neįmanoma.

Visų laimei, liūtis truko tik pusvalandį.

Nors lietus buvo trumpas, atrodo, kad jis privertė kai kurių tautybių atstovus susikrauti savo dirbinius ir palikti darželius. Nubyrėjo ir gerokas skaičius svečių. Ar ir kitos šventės programos baigėsi panašiai – neaišku.

Algirdas V. Matulionis

MOKSLO METŲ ATIDARYMAS DRAMENO IR MOSSO LITUANISTINĖSE MOKYKLOSE

Naujų mokslo metų atidarymo šventė lituanistinėje mokykloje Dramene, Norvegijoje.

LR URM

Rugsėjo 4 d. ir 5 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius Norvegijoje **Jonas Paslauskas** dalyvavo lituanistinės mokyklos Dramene „Žilvinas“ ir lituanistinės mokyklėlės Mosse naujų

jų mokslo metų atidarymo šventėse.

Jau dešimtąjį rugsėjį sutinkančios lituanistinės mokyklos Dramene „Žilvinas“ mokiniams ir mokytojams ambasadorius palinkėjo tu-

riningų ir kūrybingų naujųjų mokslo metų bei padėjo už ilgametį gimtosios kalbos ir tradicijų puoselėjimą.

Apsilankęs Mosso lituanistinės mokyklėlės mokslo metų atidarymo šventėje ambasadorius J. Paslauskas linkėjo mokiniams ir mokytojams, kad juos lydėtų pažinimo džiaugsmas, o tarpusavio bendravimo šiluma, gera nuotaika ir žingeidumas padėtų įveikti visus iššūkius.

Šiemet mokslo metų atidarymai nuspalvinti etninės kultūros tema. Visoms mokslo metus pradedančioms lituanistinėms mokykloms ambasada pristatė tradicinio lietuviško šiaudinio sodo tradiciją ir padovanojo kūrybinių šiaudinio sodo vėrimo rinkinių, kad mokiniai išbandytų etninės kultūros ir kūrybos veiklą.

LR URM

RUGSĖJO 1-OJI SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLOJE

Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose vadovas ambasadorius **Remigijus Motuzas** Rugsėjo 1-ąją dalyvavo Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos mokslo metų pradžios šventėje.

Sveikindamas mokinius, tėvus ir mokytojus Mokslo ir žinių dienos proga, R. Motuzas pažymėjo, kad jau daugiau kaip 16 metų Seinuose veikianti „Žiburio“ mokykla yra labai svarbus lietuvių švietimo ir kultūros centras, gražiai tęsiantis daugiau kaip prieš 100 metų veikusios „Žiburio“ draugijos gimnazijos tradi-

Ambasadorius R. Motuzas Rugsėjo 1-ąją pasveikino Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos mokinius mokslo metų pradžios proga.

LR URM

cijas. Po atidarymo ceremonijos konsulato vadovas kartu su mokyklos direktoriumi **Algirdu Vaicekausku** ir pedagogais aptarė Seinų-Punsko krašto mokyklų, kuriose ugdomas

vyksta lietuvių kalba, geresnio aprūpinimo vadovėliais, finansavimo ir kitas problemas.

Mokykloje naujus mokslo metus pradeda 108 mokiniai ir profesionalūs visų mokomųjų dalykų mokytojai.

LR URM

SEINUOSE VYKO LENKIJOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS XIX SUVAŽIAVIMAS

„Lietuvių namuose“ Seinuose vyko Lenkijos lietuvių draugijos XIX suvažiavimas.

LR URM

Rugsėjo 5 d. „Lietuvių namuose“ Seinuose vyko Lenkijos lietuvių draugijos XIX suvažiavimas. Tai viena iš seniausių lietuvių visuomeninių organizacijų Lenkijoje, įsteigta 1957 m.

Konsulato Seinuose vadovas ambasadorius **Remigijus Motuzas**, sveikindamas suvažiavimo delegatus ir svečius, pažymėjo, kad draugijos gyvavimo laikotarpiu keitėsi Lenkijos ir Lietuvos visuomeninė politinė vidaus padėtis ir tarpvalstybiniai santykiai. Nepaisant šių aplinkybių, draugija visais savo veiklos dešimtmečiais pasižymėjo aktyvumu, stipria tautine savimone, solidumu ir nuoseklumu.

Sovietiniu laikotarpiu nepavyko, kaip buvo sumanyta, izoliuoti Lenkijos lietuvių nuo santykių su Vakarų lietuviais. Lenkijos lietuvių draugija nuolat palaikė ryšius su Lietuva, nuosekliai rėmė ją dėl nepriklausomos valstybės atkūrimo ir įtvirtinimo.

Draugijai 22 metus vadovavo Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos direktorius **Algirdas Vaicekauskas**. Konsulato vadovas R. Motuzas padėjo jam ir visai draugijos valdybai, nariams už kasdieninį nuoseklų darbą prasminguose kultūros ir švietimo baruose.

Naujuoju Lenkijos lietuvių draugijos pirmininku išrinktas **Robertas Slovikas**.

LR URM

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Rugpjūčio 29 d. Vieno pasaulio dienos (One World Day) šventės Klivlande, OH akimirks. Lietuvių kultūros darželis (Lithuanian Garden) šiais metais šventė 85 metų sukaktį.

Nomedos Vuciani nuotraukos

AKADEMIKAI SKAUTAI IŠKYLAUJA

2021.07.31 įvyko akademikų skautų iškyla prie Pymatuning ežero. Joje dalyvavo trylika akademikų ir jų draugų. Iškylą praturtino fil. Algio Rukšėno paskaita apie vikingus Lietuvoje. Iš Danijos, Norvegijos ir Švedijos kilę, plaukdamieji upėmis, jie siautėjo visoje šiaurės Europoje bei Viduržemio jūros pakrančių kraštuose. Jie kolonizavo Islandiją, Grenlandiją ir Angliją (kurios pakrantę apiplėšę jie lengvai grįždavo jūra namo). Plaukdamieji didžiosiomis upėmis jie plėšikavo, bet kartu ir taikiai prekiaavo, nes norėjo saugiai grįžti į savo kraštą. Jie labiausiai prekiaavo su Rusija ir Lenkija, kraštais su plačiomis ir ilgomis upėmis. 550 km ilgio Nemunas buvo per trumpa upė jų laivams plaukti. Tačiau du kartus vikingai bandė užkariauti žemaičiams giminingus kuršius, gyvenusius Baltijos pakrantėje. Pirmą kartą kuršiai sėkmingai apsigynė, bet antrą kartą vikingai juos nugalėjo.

Fil. Algis pranešė apie savo atradimus tyrinėjant Dariaus ir Girėno skrydį iš Amerikos į Lietuvą. Jo nuomone, lėktuvas nukrito pasibaigus kurui. Jis nebuvo vokiečių pašautas.

Skautas Ričardas Matas pasidalino išpuodžiais, pa-

tirtais dalyvaujant tarptautiniame skautų sąskrydyje, Kalgaryje, Kanadoje. Jis pastebėjo, kad sąskrydžio dalyviai noriai dalinasi „suvenerais“ su skautais iš kitų kraštų, bet nesileido į ilgesnius pokalbius. O lietuviai skautai noriai kalbėdavosi, klausydavosi paskaitų. Fil. Stepas Matas, kalbėdamas apie skautų akademikų ateitį, išskėlė klausimą: „Quo vadis akademike?“.

Skautai akademikai sėkmingai veikia Los Andžele ir Čikagoje. Neskaitlingų Klivlando skautų akademikų veikla yra gerokai sumažėjusi. Šeši nariai mirę, bet 2014 m. į akademikus pakelti buvo taip pat šeši. Gaila, kad visi šeši nauji nariai išsikėlė iš Klivlando. Tačiau veikloje praėityje jie pasiekė nemažai: rengė paskaitas lietuvių bendruomenei, knygų pristatymas, koncertus, jų surengtoje jubiliejinėje stovykloje, Rako stovyklavietėje, dalyvavo apie 900 skautų iš viso pasaulio. Klivlando akademikai surengė studijų savaitę Bostone, lankė istorines vietas, pvz., raganomis išgarsėjusį Salem, MA. miestą, vedė pokalbius akademikų veiklos klausimais ir t.t. Tai buvo turininga ir prasminga veikla.

Stepas Matas

BALTIJOS VASAROS ŠVENTĖ OSLE 2021

Trijų Baltijos šalių bendruomenių rugpjūčio 28 d. tradicinė „Baltijos vasaros šventė“.

LR URM

Trijų Baltijos šalių bendruomenės rugpjūčio 28 d. Osle bendram šokiui ir dainai vėl subūrė tradicinę „Baltijos vasaros šventę“.

Renginį sveikinimo kalba pradėjo Lietuvos Respublikos ambasadorius Norvegijos Karalystėje Jonas Paslauskas, pabrėžęs, kad Baltijos šalių ir jų žmonių stiprybė yra vienybėje, kuri padeda įveikti ir sudėtingiausius iššūkius. Šiemet šventė skirta paminėti šimto metų sukaktį, kai Norvegija pripažino Baltijos šalių nepriklausomybę

ir trisdešimties metų sukaktį, kai Norvegija pripažino atkurtą Baltijos šalių nepriklausomybę.

Šventės dalyvius nuotaikingais šokiais ir dainomis apjuosė lietuvių folkloro ansamblis „Gabija“, latvių tautinių šokių grupė „Ozolins“, estų tautinių šokių grupė „Vikingai“, duetas „Povilas ir Vaida“. Latvių choras „Laipa“ ir lietuvių choras „Marios“ šventei susibūrė į „Baltijos“ chorą, kuris atliko dainas lietuvių, latvių ir estų kalbomis ir tradiciškai suvienijo visus šventės dalyvius

sudainuoti legendinę Baltijos kelio dainą „Bunda jau Baltija“.

Surengtas tradicinis Baltijos šalių ir norvegiškų knygų pristatymas, pristatyta spalio 15-17 d. Osle įvyksiančių tradicinių „Baltijos filmų dienų“ programa.

Dėkojame Oslo Lietuvių bendruomenei, Norvegijos-Estijos bendrijai ir Norvegijos-Latvijos kultūros draugijai už tradicijos puoselėjimą ir džiaugiamės, kad nuotaikinga šventė gyvuoja jau ilgus metus.

LR URM

UKRAINOS LUCKO MIESTE ATIDARYTAS LIETUVOS RESPUBLIKOS GARBĖS KONSULATAS

Birželio 11 d. Ukrainos Voluinės srities Lucko mieste oficialiai atidarytas Lietuvos Respublikos garbės konsulas. Per iškilmingą atidarymą Lietuvos ambasadorius Ukrainoje **Valdemaras Sarapinas** pasveikino **Serhijų Martyniaką** pradėjęs eiti Lietuvos garbės konsulo Lucke pareigas.

„Voluinės regionas ypač reikšmingas Lietuvai LDK istorinio paveldo prasme. Lietuvos Respublikos garbės konsulato

atidarymas Lucke – dar vienas svarbus žingsnis, parodantis Lietuvos ryžtą toliau plėtoti dvišalius ekonomikos, švietimo, turizmo ir kultūros projektus su Vakarų Ukrainos regionu“, – sakė ambasadorius V. Sarapinas.

Atidarymo ceremonijoje dalyvavęs Lietuvos Respublikos Seimo vicepirmininkas Paulius Saudargas savo sveikinimo kalboje pareiškė tvirtą paramą prieš agresiją kovojančiai Ukrainai bei palaikymą Ukrainos

integracijai į Europos Sąjungą ir NATO.

Lietuvos garbės konsulato atidarymo ceremonijoje taip pat dalyvavo Ukrainos Verchovnos Rados Tarparlamentinių ryšių su Lietuva grupės vadovas Ihor Huz, Voluinės srities tarybos pirmininko pavaduotojas Grygorii Pustovit, Voluinės srities valstybinės administracijos vadovo pavaduoja Liudmyla Tymoščiuok, Lucko miesto meras Ihor Poliščiuok.

LR URM

PRENUMERUOKITE DIRVA

DIRVA
LIETUVOS GARBĖS KONSULATAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00**

MASKVOJE – RENGINYS, SKIRTAS LATVIJOS, LIETUVOS IR ESTIJOS TARPTAUTINIO PRIPAŽINIMO DE JURE 100-MEČIUI IR NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO 30-MEČIUI PAMINĖTI

2021 m. rugsėjo 9 d. Latvijos Respublikos ambasadoje Rusijos Federacijoje vyko renginys „Baltijos laisvės šventė“. Renginį organizavo Latvijos Respublikos ambasada, Lietuvos Respublikos ambasada ir Estijos Respublikos ambasada. 2021 m. Baltijos šalys mini tarptautinio pripažinimo de jure 100-metį ir 30-ąsias nepriklausomybės atkūrimo metines.

Renginyje dalyvavo Europos Sąjungos, JAV ir kitų šalių diplomatinių atstovybių, Rusijos valdžios institucijų, Tatarstano Respublikos atstovybės Rusijos Federacijoje atstovai, pasaulinių bendrovių, veikiančių Rusijoje, atstovai, kultūros ir meno veikėjai. Dalyvavo ir lietuvių, latvių bei estų bendruomenių nariai.

Visus susirinkusius pasveikino Latvijos Respublikos ambasadorius Rusijos Federacijoje Māris Riekstiņš, pažymėjęs išskirtinę Baltijos laisvės šventės svarbą. Amba-

sadorius pabrėžė „mūsų šalies nepriklausomybės svarbą bei akcentavo, kad šiuolaikinėje Europoje vis dar yra šalių, kuriose žodžio ir susirinkimų laisvė nėra savaime suprantama, todėl labai vertiname savo nepriklausomybę ir laisvę“.

Sveikinimo žodį svečiams tarė ir Lietuvos Respublikos ambasadorius Rusijos Federacijoje Eitvydas Bajarūnas. Jis pasidžiaugė, kad „visos trys Baltijos šalių ambasados kartu kviečia į Baltijos laisvės šventę. Taip pat pažymėjo, jog „džiugu, kad galime pasidalinti savo laisve su visais svečiais, įskaitant mūsų draugus Rusijoje“. „Be to, šiemet taip pat minime Baltijos šalių ir Rusijos diplomatinių santykių atkūrimo 30-metį“ – pabrėžė ambasadorius.

Estijos Respublikos ambasadorius Rusijos Federacijoje Margus Laidre savo kalboje pažymėjo, kad „Estija tarptautinėje arenoje savo draugams yra šalis, kuria galima pasi-

Latvijos Respublikos ambasadoje Rusijos Federacijoje vyko renginys „Baltijos laisvės šventė“. LR URM

kliauti sunkią akimirką“.

Renginio metu vyravo šilta ir nuoširdi atmosfera: choras „Talava“ atliko ne tik Europos

Sąjungos himną – Bethoveno „Odę džiaugsmui“, bet sudainavo ir lietuvių, latvių bei estų liaudies dainas. Po sveikinimo

žodžių, svečiai turėjo galimybę paragauti trijų Baltijos šalių nacionalinių patiekalų ir gėrimų. LR URM

SPAUSTUVININKO MARTYNO JANKAUS SODYBA BITĖNUOSE PASKELBTA VALSTYBĖS SAUGOMU OBJEKTU

Bitėnų kaime (Pagėgių savivaldybėje) esanti sodyba, kurioje XIX a. vid. gimė Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, publicistas, spaustuvininkas, vienas „Aušros“ leidėjų, Tilžės akto signataras Martynas Jankus, kultūros ministro Simono Kairio įsakymu paskelbta valstybės saugomu kultūros paveldo objektu.

Šį statusą taip pat įgijo kompleksinės sodybos dalys: jos rūšys, daržinė ir M. Jankaus sodybos namas. Kultūros ministro įsakyme nustatyta, kad šie objektai saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, o jų reikšmingumą lemia architektūrinės, istorinės ir memorialinės vertingosios savybės.

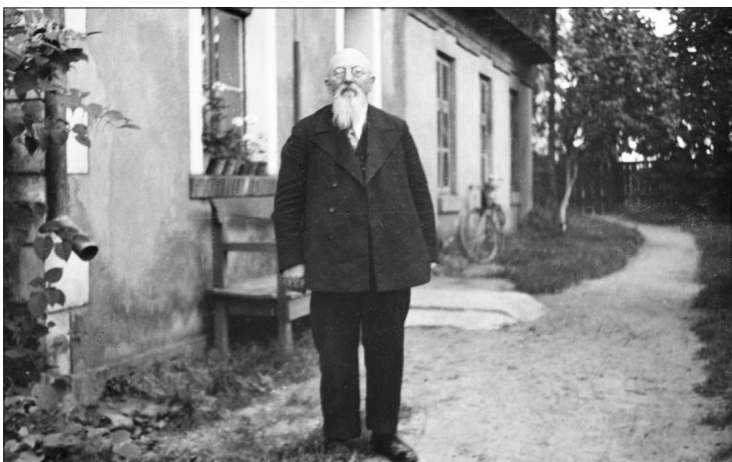
„Tiek lietuviškai raštijai, tiek apskritai kultūros istorijai M. Jankaus nuopelnai yra didžiuliai. Jo gimtoji sodyba – reikšmingas kultūros paveldo objektas, vertas nuolatinio mūsų visuomenės dėmesio ir pagarbos. Sprendimas įtraukti šią sodybą į valstybės saugomų objektų sąrašą ne tik dar labiau padidins susi-

domėjimą šią nepaprastą vietą ir M. Jankaus asmenybę, bet ir atvers daugiau galimybių tvarkybai“, – sakė kultūros ministras S. Kairys.

Bitėnuose M. Jankus įkūrė spaustuvę, kuri veikė 1892–1909 m. Pas M. Jankų kurį laiką gyveno nuo valdžios besislapstantys knygnešiai, visuomenės veikėjai. 1918 m. M. Jankus spaustuvę įsirengė kaip gyvenamąjį namą. Spaustuvės pastatas, sunaikintas po Antrojo pasaulinio karo, 1998 m. atstatytas buvusioje vietoje. Šis Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas taip pat turėjo spaustuves Ragainėje, Tilžėje, Klaipėdoje, Šilutėje, kuriose iš viso išleista apie 400 knygų ir 27 periodiniai leidiniai lietuvių bei vokiečių kalbomis.

Už savo veiklą M. Jankus buvo apdovanotas Lietuvos ir užsienio šalių ordinais, pagerbtas išskirtiniu Mažosios Lietuvos patriarcho vardu, jam dar gyvam esant laikinojoje sostinėje Kaune 1939 m. buvo pastatytas biustas.

LR KM

Martynas Jankus prie spaustuvės Bitėnuose pastato 1938 m. Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejaus nuotr.

AMBASADORĖ LANKĖSI VERMONTE IR PUTNAME

Lietuvos ambasadorė JAV Audra Plepytė Rugsėjo 18–21 dienomis su oficialiu vizitu lankėsi Vermonte ir Putname. Vizito tikslas buvo sustiprinti Lietuvos ir Vermonto ekonominius, kultūrinius ir politinius ryšius bei aplankyti Lietuvai svarbias vietas.

Pirmosiomis dienomis ambasadorė A. Plepytė susitiko su Vermonto valdžios atstovais, verslininkais, FinTech sektoriaus lyderiais, vietinėmis nevyriausybinėmis organizacijomis, inovatyviais ūkininkais, bei švietimo institucijų atstovais. „Vermontas yra inovatyvi ir žalia valstija gebanti pritraukti kūrybingus ir verslius žmones. Vermontas ir Lietuva turi labai daug panašumų ir mes galime vieni iš kitų labai daug ko išmokti“ – sakė ambasadorė A. Plepytė.

Ambasadorė A. Plepytė taip pat apsilankė Burlingtone, kuriame įsikūręs unikalus litvakų kultūros objektas – freska, kurią 1910 m. žydų emigrantų iš Lietuvos pastangomis nutapė menininkas iš Kauno Ben Zion Black. Ši freska yra viena iš nedaugelio išlikusių autentiškų šio laikotarpio tapybos stiliaus pavyzdžių pasaulyje. Ambasadorė susitiko su Burlingtone žydų bendruomene ir Freskos draugų grupe (*Friends of the Lost Mural*), atsakinga už freskos restauravimo darbus, kurių pastangomis freska buvo apsaugota nuo sunaikinimo ir perkelta į veikiančią sinagogą. „Ši freska jau nebėra prarasta, ji nebėra dingusi.

Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ įteikimas s. Ignei Marijošius. LR URM

Neįtikėtinomis Burlingtono žydų bendruomenės pastangomis freska buvo išgelbėta ir tapo svarbiu kultūriniu lobiu ne tik žydams, lietuviams ir amerikiečiams, bet ir visam pasauliui. Lietuva džiaugiasi taip pat prisidėjusi prie šios freskos išsaugojimo,“ – sakė ambasadorė.

Ambasadorė A. Plepytė taip pat įteikė Valstybinius medalius – Žuvančiųjų gelbėjimo kryžius Vermonte gyvenančiai Juditai Clow, kurios tėvai ir močiutė buvo apdovanoti po mirties už žydų mergaitės Genės Rudnik išgelbėjimą per Holokaustą. Judita Clow pasidalino su ambasadore jaudinančia ir įkvėpiančia savo šeimos istorija.

Ambasadorė užbaigė savo vizitą apsilankymu Lietuvai ypatingai svarbiame Putnamo vienuolyne, įsikūrusiame Konektikute. Svarbiausiu apsilankymo akcentu tapo Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“

įteikimas s. Ignei Marijošius, Putnamo Šv. Mergelės Marijos nekaltojo prasidėjimo Vargdienių seselių kongregacijos vyresniajai už aktyvų lietuviškų ir krikščioniškų tradicijų ugdymą JAV ir Lietuvoje. „Seselės Ignės šiluma, energija ir pasišventimas yra įkvėpimo šaltinis visiems, kas su ja pabūna. Sesė Ignė yra pavyzdys neuilstamo kasdienio darbo ir pasiaukojimo Lietuvai ir jos žmonėms, nusipelnusi aukščiausio Lietuvos apdovanojimo.“ – įteikdama apdovanojimą sakė ambasadorė. Amb. A. Plepytė taip pat aplankė vienuolyną, lietuviškos kultūros muziejų, Amerikos lietuvių kultūros archyvą (ALKA) ir Pal. J. Matulaičio senelių namus.

Norėtume ypatingai padėkoti Lietuvos garbės konsulei Vermonte Kerry E. Secrest už jos pagalbą organizuojant šį puikų vizitą! LR URM

ATMINTIES ŠVENTĖ KARŪŽIŠKĖS DVARE

Renginio dalyviai.

Visos nuotraukos autorės.

Daugybę metų rugpjūčio pirmo šeštadienio popietę esame kviečiami į Karūžiškės dvaro sodybą švęsti Tautos šventės. Į Karūžiškę kiekvienais metais vykstantieji laukia šios šventės, nes žino, kad bus nustebinti kruopščiai parengtomis parodomis, sužinos daug negirdėtų faktų apie Lietuvos, pasipriešinimo, pagrindžio spaudos leidimo istorijas.

Visi Karūžiškės dvarą valdžiusieji puoselėjo kultūrą, stengėsi šviestis patys ir šia šviesa dalintis su aplinkiniais. Dvare buvo didelė biblioteka, buvo prenumeruojami periodiniai leidiniai. Savininkai nuoširdžiai rūpinosi savo artimųjų ir ištikimai dvare tarnavusių žmonių amžino poilsio vieta. Kapinaites, esančias Medvėgalio atšlaitėje, kurios priklausė Karūžiškės dvarui, dar 1854 m. pašventino Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius. Į šias kapinaites amžinojo poilsio po ilgų klajonių grįžo ir paskutiniai laisvos Lietuvos dvaro savininkai Ona Tallat-Kelpšaitė – Jurskienė ir jos vyras, Lietuvos radijo įkūrėjas, karo radiotechnikas pulkininkas leitenantas

Alfonsas Jurskis.

Kaip ir kasmet, rugpjūčio 7 d. Karūžiškės dvaro šventę pradėti buvome pakviesti į Medvėgalio kalno papėdėje prisiglaudusias dvaro kapinaites. Snieguolė Jurskytė ir Dominikas Akstinai visada prašo atvykusių svečių jungtis į bendrą maldą už gyvus bei mirusius gimines, apylinkių žmones, už Lietuvą vadavusius sukilėlius ir Lietuvos partizanus. Šv. Mišias aukojo kun. dr. Paulius Bytautas OFM. Nuoširdi malda kilo į viršų ir lengvo vėjelio, smulkaus lietučio nešama, apgaubė susirikusius ir senąjį Medvėgalį, primindama mums, kad gyvi esame tol, kol prisimename.

Po šv. Mišių aukos stabtelėjome Bevardžio kalno pašlaitėje. Kun. dr. Paulius Bytautas OFM pašventino Žemaičių apygardos partizanų vadavietės – žeminės pamatus. Prie statomos vadavietės – žeminės apsikabino ir Lietuvos laisvės kovas prisiminė du Žemaičių apygardos pagrindinės spaudos bendradarbiai, Žemaičių apygardos vado Vlodo Montvydo – Žemaičio

ryšininkai ir rėmėjai, Šilalės garbės piliečiai Teresė Rupšytė Ūksienė ir prof. Petras Bielskis. Likimas jiems davė už-

Dominikas Akstinai ir Šilalės savivaldybės meras Algirdas Meiženis.

Partizanų ryšininkai prof. Petras Bielskis ir Teresė Ūksienė prie statomos žeminės-vadavietės.

duotį: prisiminti ir priminti, kad Tėvynės laisvę reikia saugoti, už ją kovoti nesaugant net brangiausio turto – gyvybės. Tėvynės meilės neatgrasė persekiojimai, žiaurūs tardymai ir sunkiai pakeliamos lagerio sąlygos. Grįžo nepasikeitę ir visą gyvenimą dirbo ir dabar tebedirba laisvai Lietuvai.

Teresė Ūksienė ir jos bendražygiai Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Šilalės filiale ir Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjungoje nepailstamai stengiasi, kad Lietuvos pasipriešinimo istorija, visi žuvusieji būtų prisiminti, jų veikla įamžinta ir žinoma ateities kartoms. Šiomet sukan-ka 110 metų nuo Žemaičių apygardos vado Vlodo Montvydo – Žemaičio gimimo. Siekdami įamžinti ilgiausiai kovojusį partizanų vadą, net dvejus metus ieškojo tinkamos vietos jo atminimo įamžinimui. Su

daug vietos užėmė pagrindžio spaudos temos, leidinių ir leidėjų istorijos. Tos pačios idėjos susitiks dvaro ekspozicijos ir partizanų vadavietės-žeminės jungtinėje erdvėje.

Šventės dalyviai susidomėję klausėsi Antano Ivinskio ir Teresės Ūksienės pasakojimo apie pradėtus partizanų vadavietės – žeminės statymo darbus, ateities planus. Kupini minčių ir ateities darbų idėjų šventės dalyviai grįžo į Karūžiškės dvarą. Dominikas Akstinai kartu su Jurgita ir Antanu Ivinskiais pristatė naujus dvaro eksponatus.

Didžiulį susidomėjimą sukėlė pagrindžio pamaldumui tarnavęs altorius. Prie jo Šilalės rajono meras Algirdas Meiženis įteikė aukščiausią Šilalės rajono savivaldybės kultūros apdovanojimą – Aukštinės giles ženklą Snieguolei Jurskytei – Akstinieni ir Dominikui Akstinui. Šis apdovanojimas laureatams skirtas už nuoseklų nuolatinį kultūrinį darbą Šilalės savivaldybės ir Lietuvos labui. Snieguolės ir Dominiko Akstinų darbas ir veikla teikia garbę ne tik Šilalės rajonui, kuriame jie atkūrė kultūrinės, istorinės vertės lankomą objektą – Karūžiškės dvarą, bet ir Lietuvai, kurios vardas savo žemę mylinčių ir puoselėjančių žmonių dėka yra minimas pasaulyje.

Po oficialių iškilnių šventės dalyviai pasklido po ekspozicijų sales, kiekvienas rado tokių eksponatų, kurie labai nustebino. Tiksliaisiais mokslais besidominčius nustebino Alfonso Jurskio parašytų, išleistų straipsnių ir mokomųjų matematikos, radiotechnikos knygučių ekspozicija. Istorijos mėgėjai sustojo prie Karūžiškės dvaro dokumentų, dvarą valdžiusių šeimų herbų ekspozicijos. Labai įdomi Snieguolės Jurskytės – Akstinienės veiklos iševijoje dokumentų kolekcija. Nepaprastai turininga pagrindžio spaudos kolekcija. Visą išsaugotą kultūros lobį reikia ir verta pamatyti patiems.

Svetingi šeimnininkai šventės dalyvius pakvietė vaišintis koše ir kitokiais, talkininkų – Požerės kaimo bendruomenės atstovių – pateiktais valgiais. Skambėjo dainos, pasakojimai, prisiminimai, pokalbiai apie ateitį. Išvykome pasisėmę idėjų ir užduočių naujiems darbams. Nuoširdžiai dėkojame Karūžiškės dvaro šventės organizatoriams Snieguolei ir Dominikui Akstinams, Jurgitai ir Antanui Ivinskiam už nuoširdų priėmimą ir Lietuvos kultūros ir istorijos puoselėjimą.

Laisvės kovų metu Žemaičių apygardos vadas Vladas Montvydas – Žemaitis susitikimuose su rėmėjais ir ryšininkais stengėsi surinkti kuo daugiau informacijos apie kolaborantų rankomis niokojamą Tėvynę ir apie tai gyventojams žinias skelbti Žemaičių apygardos štabo leidžiamoje laisvojoje periodinėje spaudoje. Karūžiškės dvaro žemėje statomoje partizanų vadavietėje – žeminėje ketinama akcentuoti būtent partizaninės laisvosios leidybos barą. Snieguolės Jurskytės – Akstinienės ir Dominiko Akstinio parengtose parodose visada

Loreta Kalnikaitė, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos ir Šilalės filialo narė

PERNAI JAV MIRUSI S. JUODVALKYTĖ-GEDGAUDIENĖ AMŽINOJO POILSIO ATGULĖ ŠALIA SAVO VYRO V. GEDGAUDO VILNIUJE

Stefos Juodvalkytės-Gedgaudienės urna Šv. Jonų bažnyčioje. **ELTA**

Rugpjūčio 23-ąją, Juodojo kaspino dieną Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje Lietuvos visuomenė atsisveikino su pernai JAV mirusia Stefa Juodvalkyte-Gedgaudiene (1927-2020).

Velionės valia buvo grįžti į Lietuvą ir būti palaidotai šeimos kape Antakalnio kapinėse, Menininkų kalnelyje, šalia vyro, žurnalisto ir redaktoriaus Vytauto Gedgaudo (1912-1999). Velionės urną į Lietuvą parvežė jos brolis ir paskutiniųjų gyvenimo metų globėjas Liudas su žmona.

Žinoma išėivijos ir Lietuvos skautė, ilgametė „Dirvos“ laikraščio darbuotoja buvo pagerbta ir kaip Lietuvos žurnalistų sąjungos garbės narė, Vilniaus universiteto žurnalistikos specialybės studentų mecenatė, taip pat Skautų organizacijos Lietuvoje atkūrėja 1988 m. ir aktyvi jos narė, įkūrusi Lietuvos skaučių seserijos organizaciją.

Skaute sesė tapo 1939 m. dar Lietuvoje, po to aktyviai veiklą tęsė išėivijoje. Vos tik prasidėjus atgimimui dar 1988 m. atvyko į Lietuvą ir jau spalio mėnesį inicijavo ir pasirašė oficialų Lietuvos skautų atkūrimo dokumentą, todėl skautų organizacija yra viena iš dviejų pirmųjų jaunimo organizacijų, atsikūrusių Lietuvoje. Netrukus persikėlė gyventi į Vilnių. Buvo viena ryškiausių ir matomiausių patirties turinčių skaučių, rengdavusi įkvepiančias suėigas, užmezgusi daugybę as-

meninių ryšių, rėmė, palaikė atskirus vienetus. Aktyviai skautavo Lietuvos skautų sąjungoje, yra pradininkė Lietuvos raitųjų ir įkūrėja Lietuvos skaučių seserijos organizacijų. Palaikė ryšius su visų skautiškų organizacijų nariais.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, S. Gedgaudienė rūpinosi jaunimo edukavimu, prisidėjo prie įvairių visuomeninių organizacijų kūrimo, buvo viena iš Vydūno palaikų pargabenimo į gimtinę iniciatorių. 2000 metais Vilniaus universiteto žurnalistikos bakalauro programos studentams įsteigė žurnalisto ir redaktoriaus Vytauto Gedgaudo

vardo stipendiją, kurią iki šiol gavo beveik 50 studentų, kurie šiuo metu yra ne tik žinomi žurnalistai, bet ir literatai, jaunieji mokslininkai.

Šv. Jonų bažnyčioje skautų kunigai Antanas Saulaitis SJ ir Juozapas Marija Žukauskas OFM aukojo šv. Mišias. Pagarbos velionei kalbas sakė Seimo narys prof. Valdas Rakutis, Vilniaus universiteto prof. Andrius Vaišnys, Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas Dainius Radzevičius, buvęs „Dirvos“ redaktorius prof. Jonas Jasaitis, išėivijos skautų palydėjimo žodį, atsiųstą s. Elenos Namikienės, perskaitė skautė filisterė s. No-

meda Bepirštytė.

Sesę Stefanią Juodvalkytę-Gedgaudienę į paskutinę kelionę iškilmingai išlydėjo 7 skautiškos vėliavos, viena iš jų – pačios S. Gedgaudienės lėšomis atkurta ir padovanota Nacionaliniam muziejui – istorinė tarpukario Lietuvos skaučių seserijos vėliava.

Bažnyčioje VU Komunikacijos fakulteto ir VšĮ „Atminties brasta“ rūpesčiu buvo parengta atminties paroda apie S. Juodvalkytės-Gedgaudienės gyvenimą ir darbus, kuriuos lydėjo šūkis: „Dievui, Tėvynei, Artimui“.

Eleonora Budžinauskienė (ELTA)

Labai gražų pamokslą - prisiminimą apie Velionę sakė kun. Antanas Saulaitis JS. **ELTA**

Urną iš Šv. Jonų šventovės išnešė skautas, Seimo narys prof. Valdas Rakutis. **ELTA**

Urną iš Šv. Jonų bažnyčios lydėjo 7 skautų vėliavos, Vilniaus universiteto komunikacijos fakulteto vėliava ir Lietuvos žurnalistų sąjungos vėliava. **ELTA**

„DIRVAI“ AUKOJO:

M. Bakuckaite-Matusz, Delran, NJ	1000
D. Armonas, Mentor, OH	45
R. Zinas, Bethlehem, PA.....	45
G. Bartkus, Mansfield, OH.....	37
V. Kirvelaitis, Lemont, IL	22
J. Stundzia, Lawrence, MA.....	20
V. Leger, N. Olmsted, OH	5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

STEFOS GEDGAUDIENĖS PALYDĖJIMUI

Po ilgos kelionės mūsų sesė Stefa grįžo Namu...

Stefa Gedgaudienė skautiškąjį įžodį-priesaiką Dievui-Tėvynei-Artimui, duotą 1939 m. Zarasuose, sąžiningai vykdė iki savo paskutinio atodūσιο.

Lietuviškajai skautybei išėivijoje atsikūrus 1945 m., Stefa tapo vyresniąja skaute Miunchene, o nuo 1950 m. ji jau skaučių vadovė Klivlande bei dalyvė ir vadovė Lietuvių skautų sąjungos jubiliejinėse, tautinėse stovyklose.

Akademių skaučių draugovės Centro valdybos pirmininke buvo 1970-1972 m., Akademinių skautų sąjungos vadijos pirmininke 1973-1974 m.

1985 m. Stefa Gedgaudienė išrenkama Lietuvių skaučių seserijos vyriausiąja skautininke. Tose pareigose išbuvo 6 metus, lankė vienetus, dalyvavo stovyklose, gausiuose suvažiavimuose.

Septintoje Tautinėje stovykloje 1988 m. Stefa vadovavo skaučių seserijos stovyklai „Mano Lietuva“. Savo sveikinime ji mums rašė: „... Svetimuos kraštuos nepaklydus, laisvės žiburį nešina širdy,

žemėj ne savoį trečia karta jau laužus kuria, jungiama nenutrūkstančia genties gija. Esame tai mes. Savo šventėj didžioį ir kasdieniniame darbe nuosekliai ir tyliai tiesiam mes rytojui kelią Dievui-Tėvynei-Artimui idėjos rėmuose, kad augti galėtume geresniais žmonėmis, kad ateitį gražesnę savo darbu užtikrinti galėtume.“

Laisvės aušrai pradėjus švisti brangioį Tėvynėj, Stefa Gedgaudienė 1989 m. balandžio 29-30 d. dalyvavo Lietuvos skautijos atkūrimo suvažiavime Vilniuje, o liepos 20-30 d. – Lietuvos skautų vadovų stovykloje Dzūkijoje. Vėliau dalyvavo Kauno universiteto atkūrimo iškilmėse, „Žygio per Atlantą“ jachtų oficialiame išlydėjime Klaipėdoje bei jų sutikime Niujorke. Lietuva buvo Stefos mintyse, širdyje, darbuose.

Šiandien – atsisveikinam. Brangioji Stefa, mes, Tavo sesės bendradarbės, bendramintės lietuviškoje skautybėje, išėivijoje, tariame Tau paskutinį „Vis budžiu!“

Tebūnie lengva Tau šventoji Lietuvos žemė.

Alė Namikienė, JAV

EUROPOS DVIRAČIŲ PLENTO ČEMPIONATE – RASOS LELEIVYTĖS BRONZA

Rasa Leleivytė laimėjo Europos čempionato bronzą.

UEC nuotr.

Rasa Leleivytė rugsėjo 11 d. Trente (Italija) užkopė ant Europos dviračių plento čempionato prizininkų pakylės. 33 metų Italijoje daugiau nei dešimtmetį gyvenanti lietuvė grupinėse lenktynėse iškovojo bronzos medalį. Rasa Europos pirmenybių prizininke moterų elito grupėje tapo pirmą kartą, skelbia Lietuvos dviračių sporto federacija.

Už trečią vietą Tokijo olimpinėse žaidynėse dalyvavusiai R. Leleivytei („Aromitalia - Basso Bikes - Vaiano“) atiteko 150 pasaulio reitingo taškų ir 2400 eurų premija.

Aukso medalį iškovojo 2013 m. pasaulio ir 2016-2019 m. Europos asmeninių lenktynių laikui čempionė 34 metų olandė Ellen van Dijk. Ji 107,2 km (8 ratai) nuvažiavo per 2 val. 50 min. 35 sek. (vid. greitis – 37,704 km/h) ir 2-8 vietas užėmusias dviratininkes aplenkė 1 min. 18 sek.

Sidabrą iškovojo 23 metų vokietė Liane Lippert. Ket-

virta liko 2016 m. Europos vicečempionė ir 2020 m. Europos pirmenybių bronzos medalio laimėtoja lenkė Katarzyna Niewiadoma.

Nugalėtojos titulą gynusi Tokijo olimpinė žaidynių vicečempionė ir 2019 m. pasaulio čempionė olandė Anemiek van Vleuten (+1.21) užėmė devintą vietą.

13-ą vietą užėmė Lentvaryje gimusi Eugenia Bujak (+2.29). Ši dviratininkė anksčiau atstovavo Lenkijai, o nuo 2018 m. gina Slovėnijos garbę.

„Esu labai laiminga. Medalio tikrai nesitikėjau. Kai į kalniuką atsilikau, maniau, kad praradau visus šansus ir beliks kovoti tik dėl dešimtos vietos. Po to jau važiauvau „va bank“. Man pasisekė, kad varžovės ėmė dairytis viena į kitą, gero kai primažino greitį ir pavijau jas. Buvau viena iš tų, kuri gali finišuoti. Sau pasakiau: arba dabar, arba niekada. Atidaviau visas jėgas, – sakė R. Leleivytė.

– Medalį skiriu savo šeimai, visiems tiems, kurie mane palaiko, siunčia gerą energiją ir šalies dviračių sporto federacijai už suteiktas galimybes gerai pasirengti varžyboms.“

Trenerio **Gedimino Kastanausko** vadovaujama Lietuvos rinktinė dar atstovavo Inga Češulienė, Olivija Baleišytė ir Viktorija Senkutė. Jos nefinišavo.

Iš 102 startavusių dviratininkų klasifikuotos 32.

Kiekviename rate dviratininkėms teko įveikti 3,6 km ilgio ir 4,7 proc. statumo įkalnę.

R. Leleivytė 2005 m. tapo pasaulio jaunių čempionato bronzos medalio laimėtoja, 2006 m. – pasaulio jaunių čempionė, 2007 m. Europos jaunimo čempionato bronzos medalio laimėtoja, o 2008 m. – Europos jaunimo čempionė. Rasa 2018 ir 2016 m. Europos čempionate buvo penkta, 2019 m. – 10-a, o 2018 m. pasaulio čempionate – 11-a. **LRT**

LKF PREZIDENTU IŠRINKTAS V. GEDVILAS SULAUKĖ TARPTAUTINIO ĮVERTINIMO

FIBA pavišino 29 trenerių sąrašą, kurie pretenduoja atsidurti Šlovės muziejuje 2022 metais.

Tarp jų pateko ir vienas lietuvis – antradienį Lietuvos krepšinio federacijos (LKF) prezidentu išrinktas **Vydas Gedvilas**.

62-ųjų naujasis Lietuvos krepšinio vadovas būdamas treneriu su šalies moterų krepšinio rinktinė 1997 metais tapo Europos čempionu.

Jis rinktinėi vadovavo 1996-2002 metais.

Be V. Gedvilo į Šlovės muziejų gali patekti ir daug legendinių trenerių – Željko Obradovičius, Davidas Blattas, Božidaras Maljkovičius ar Zmago Sagadinis.

Vydas Gedvilas.

J. Stacevičiaus/LRT nuotr.

Daugiau lietuvių pavardžių galima rasti buvusių krepšinininkų sąrašė. Iš jų į 2022 metų Šlovės muziejų pretenduoja būti įtraukti Rimas Kurtinaitis, Pranas Lubinas, Artūras Karnišovas, Arvydas Macijauskas, Saulius Štombergas, Jurgita Štreimikytė-Virbickienė, Vida

Šulskytė-Baselienė ir Angelė Rupšienė.

FIBA Šlovės muziejuje jau yra įtraukti keli lietuviai. 2020 metais į jį pateko Modestas Paulauskas, 2015 metais – Šarūnas Marčiulionis, o 2010-aisiais – Arvydas Sabonis. **LRT**

LIETUVOS FUTBOLO RINKTINĖS GĖDINGAS PRALAIMĖJIMAS ITALIJOJE

Rugsėjo 8 d. Lietuvos futbolo rinktinė pasaulio čempionato atrankos rungtynėse patyrė itin gėdingą pralaimėjimą.

Valdo Ivanausko auklėtiniai išvykoje 0:5 (0:4) turėjo pripažinti Europos čempionų italų pranašumą.

Intriga rungtynėse dingo sužaidus vos pusvalandį, per kurį Roberto Mancini kariauna į Ernesto Šetkaus vartus pasiuntė keturis įvarčius.

Per likusį laiką italai atsipalaiduoti neketino, pelnė dar vieną įvartį ir iškovojo triuški-

namą pergalę.

Lietuviai C grupėje kol kas ir toliau savo sąskaitoje turi 0 taškų. Šiuo metu V. Ivanausko kariauna yra patyrusi penkis pralaimėjimus pasaulio čempionato atrankoje. Per 2021 metus Lietuvos futbolo rinktinė kol kas pralaimėjo visus 9 žaistus susitikimus.

Tuo tarpu Italija yra iškovojusi 4 pergalės ir 2 sykius sužaidė lygiosiomis. Pastaroji Lietuvos ir Italijos dvikova LFF stadione pavasarį baigėsi svečių pergalė 2:0. **LRT**

ŠIAURĖS KORĖJOS OLIMPINIS KOMITETAS NUBAUSTAS DĖL NEPASIRODYMO ŽAIDYNĖSE

Tarptautinis olimpinis komitetas (TOK) iki kitų metų pabaigos suspendavo Šiaurės Korėjos nacionalinį olimpinį komitetą, nes ši šalis nedalyvavo Tokijo žaidynėse, rugsėjo

8 d., trečiadienį pranešė TOK vadovas Thomas Bachas.

Šis terminas apima artėjančias Pekino žiemos olimpinės žaidynes. **LRT**

„DEIMANTINĖS LYGOS“ VARŽYBOSE

Šveicarijoje vykusiose „Deimantinės lygos“ finalinėse varžybose disko metikas Andrius Gudžius užėmė 4-ąją vietą.

Lietuvis geriausiu bandymu įrankį nusviedė 64,04 m. Nu-

galėtoju tapo olimpinis čempionas švedas Danielis Stahlis (66,49 m.).

Antras liko slovėnas Kristjanas Cehas (65,39 m.), o trečiąją vietą užėmė jamaikietis Fredrikas Dacresas (65,33 m.). **LRT**

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.